

กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย

ศูนย์ประสานแผนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย

โทร.0-5371-8938

E-mail : cr_plan@hotmail.com

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 บทนำ

1.1 วัตถุประสงค์ในการจัดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา	1
1.2 ขั้นตอนในการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา	1
1.3 ประโยชน์ของการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา	1
1.4 ข้อมูลทั่วไป / ศักยภาพของจังหวัดเชียงราย	1-29

ส่วนที่ 2 แนวคิดในการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์

2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติ	30-37
2.2 นโยบายรัฐบาล (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี)	38-53
2.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน)	54-61
2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย	62-63

ส่วนที่ 3 กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด เชียงราย

3.1 กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด เชียงราย	64-66
---	-------

ส่วนที่ 4 ขอบเขต / ประเภทโครงการเฝ้าศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด เชียงราย

4.1 ขอบเขต / ประเภทโครงการเฝ้าศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด เชียงราย จำนวน 11 ข้อ	67
4.2 รายละเอียดการขยายความขอบเขตและประเภทโครงการ	68-73

ส่วนที่ 1

บทนำ

1.1 วัตถุประสงค์ในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาระดับชาติ

1.2 ขั้นตอนในการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา

- คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด จัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด
- คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดประชุมร่วมกันกับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด เพื่อกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด
- คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด จัดส่งกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของตนเอง

1.3 ประโยชน์ของการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
- เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาระดับประเทศ

1.4 ข้อมูลทั่วไปและศักยภาพการพัฒนาจังหวัดเชียงราย

สภาพทั่วไป

1.ขนาดพื้นที่และอาณาเขตการปกครอง

จังหวัดเชียงรายตั้งอยู่เหนือสุดของประเทศไทย อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 19 องศาเหนือ ถึง 20 องศา 30 ลิปดาเหนือและเส้นแวงที่ 99 องศา 15 ลิปดา ถึง 100 องศา 45 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 829 กิโลเมตรมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับประเทศสหภาพพม่าและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันออก ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดพะเยาและลำปาง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับประเทศสหภาพพม่าและจังหวัดเชียงใหม่

แนวเขตชายแดนติดต่อกับประเทศพม่า ด้านอำเภอแม่จัน แม่สาย แม่ฟ้าหลวง และเชียงแสน รวม 130 กิโลเมตร แยกเป็นแนวภูเขา 100 กิโลเมตร แนวแม่น้ำสาย 10 กิโลเมตร และแนวแม่น้ำรวก 20 กิโลเมตร

แนวเขตชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีระยะทาง 184 กิโลเมตร โดยเป็นแนวแม่น้ำโขง 90 กิโลเมตร และแนวภูเขา 97 กิโลเมตร

2. ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดเชียงรายมีภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงในทวีปตอนเหนือ (North Continental Highland) มีพื้นราบสูงเป็นห่อม ๆ ในเขตอำเภอแม่สรวย เวียงป่าเป้า และเชียงของ บริเวณเทือกเขาจะมีความสูงประมาณ 1,500–2,000 เมตร จากระดับน้ำทะเล บริเวณส่วนที่ราบตามลุ่มแม่น้ำสำคัญในตอนกลางของพื้นที่ ได้แก่ อำเภอพาน เมือง แม่จัน แม่สาย เชียงแสน และเชียงของ มีความสูงประมาณ 410 – 580 เมตร จากระดับน้ำทะเล

3. ลักษณะภูมิอากาศ (ปี 2550)

ฤดูร้อน ประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ - กลางเดือนพฤษภาคม มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 37.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด 39.2 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2550 และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 26.8 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน ประมาณกลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนตุลาคม เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนกันยายน ปริมาณ 419.3 มิลลิเมตร ในปี 2550 มีฝนตกทั้งปี 139 วัน ปริมาณฝนรวม 2,041.7 มิลลิเมตร

ฤดูหนาว อยู่ในช่วงกลางเดือนตุลาคม ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 11.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด 9.8 องศาเซลเซียส วันที่ 2 ธันวาคม 2550 และ 21 มกราคม 2551 ตามลำดับ

4. หน่วยการปกครอง

จังหวัดเชียงรายแบ่งหน่วยปกครองออกเป็น

-	ส่วนราชการสังกัดส่วนภูมิภาค	33	หน่วยงาน
-	ส่วนราชการสังกัดส่วนกลาง	85	หน่วยงาน
-	ส่วนราชการสังกัดส่วนท้องถิ่น ได้แก่		
	เทศบาลนคร	1	แห่ง
	เทศบาลตำบล	34	แห่ง
	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1	แห่ง
	องค์การบริหารส่วนตำบล	108	แห่ง
-	อำเภอ 18 อำเภอ ตำบล 124 ตำบล หมู่บ้าน 1,751 หมู่บ้าน		

5. ประชากร

ประชากร ณ เดือนมีนาคม 2551 รวมทั้งสิ้น 1,225,438 คน เป็นชาย 606,504 คน หญิง 619,535 คน สำหรับอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองมีจำนวน 141,356 คน รองลงมา ได้แก่ อำเภอพานมีจำนวน 118,887 คน และอำเภอแม่ฟ้าหลวงมีจำนวน 79,576 คน สำหรับอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ อำเภอแม่สาย 307.341 คน/ตร.กม. รองลงมาได้แก่ อำเภอเมือง 185.283 คน/ตร.กม. และอำเภอเวียงชัย 169.607 คน/ตร.กม.

จำนวนประชากรแยกตามเพศ รายอำเภอ ตามจำนวนประชากร

อำเภอ	รวม	ชาย	หญิง	จำนวนบ้าน
เมืองเชียงราย	225,975	109,440	116,535	94,480
เชียงของ	62,964	31,499	31,465	22,377
เวียงป่าเป้า	68,201	34,210	33,991	23,149
เทิง	84,107	41,923	42,184	32,605
ป่าแดด	26,360	13,213	13,147	17,855
พาน	125,851	62,112	63,739	48,194
เวียงชัย	43,889	21,668	22,221	14,194
แม่จัน	103,795	50,791	53,304	37,995
เชียงแสน	51,748	25,548	26,200	19,905
แม่สาย	87,592	42,013	45,579	39,655
แม่สรวย	81,989	41,624	40,365	26,069
พญาเม็งราย	42,088	21,111	20,977	13,004
เวียงแก่น	32,043	16,314	15,729	10,214
ขุนตาล	32,771	16,250	16,521	9,518
แม่ฟ้าหลวง	79,576	40,012	39,564	20,734
แม่ลาว	30,708	15,188	15,590	11,024
เวียงเชียงรุ้ง	16,480	13,266	13,214	8,029
ดอยหลวง	19,301	9,791	9,510	7,313
รวมทั้งจังหวัด	1,225,438	605,903	619,535	441,055

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงราย

ความหนาแน่นของประชากร รายอำเภอ ลำดับตามความหนาแน่น
ของประชากร ณ ปี 2551

อำเภอ	จำนวนประชากร	พื้นที่ ตร. กม.	ความหนาแน่น
รวมทั้งจังหวัด	1,225,438	11,678.369	104.933
เมืองเชียงราย	225,975	1,216.082	185.823
เชียงของ	62,964	836.900	75.235
เวียงป่าเป้า	68,201	1,217.000	56.041
เทิง	84,201	821.000	102.445
ป่าแดด	26,360	333.300	79.088
พาน	125,851	1,023.000	123.022
เวียงชัย	43,889	258.770	169.607
แม่จัน	103,795	790.973	131.225
เชียงแสน	51,748	554.000	93.408
แม่สาย	87,592	285.000	307.341
แม่สรวย	81,989	1,428.610	57.391
พญาเม็งราย	42,088	620.000	67.887
เวียงแก่น	32,043	526.000	60.919
ขุนตาล	32,771	234.000	140.407
แม่ฟ้าหลวง	79,576	641.404	124.066
แม่ลาว	30,708	406.000	75.636
เวียงเชียงรุ้ง	26,480	263.330	100.559
ดอยหลวง	19,301	223.000	86.552

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงราย

สัดส่วนประชากรของจังหวัด จำแนกตามหมวดอายุและเพศ จังหวัดเชียงราย ปี 2550

อายุ (ปี)	ข้อมูลทะเบียนราษฎร ปี 2550		
	ชาย	หญิง	รวม
0 - 4	30,598	29,207	59,805
5 - 9	33,830	31,957	65,787
10 - 14	41,785	39,987	81,772
15 - 19	43,235	41,693	84,928
20 - 24	40,897	41,441	82,338
25 - 29	44,806	43,706	88,512
30 - 34	42,183	41,651	83,834
35 - 39	42,619	46,163	88,782
40 - 44	47,457	46,163	100,191
45 - 49	47,718	52,725	98,444
50 - 54	42,325	43,831	86,156
55 - 59	28,556	29,384	57,940
60 - 64	17,554	17,752	35,306
65 - 69	14,549	15,465	30,668
70+	26,945	31,723	58,668
ไม่ทราบ/ปีจันทรคติ	24	25	49
รวมแยกตามอายุ	545,057	557,420	1,102,477

ที่มา : แหล่งข้อมูลสถิติจำนวนประชากรตามหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ปี 2550

ด้านเศรษฐกิจ

1. โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัด พิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP)

ในปี 2550 โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัด มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) (ตามราคาประจำปี) เท่ากับ 53,157 ล้านบาท รายได้เฉลี่ยต่อหัว (Per Capital GPP) เท่ากับ 44,505 บาท/ปี รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขา การเกษตรมากที่สุดถึงร้อยละ 31.84 คิดเป็นมูลค่า 16,925 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ สาขาการขนส่ง ขยายปลีก การ ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 17.50 คิดเป็นมูลค่า 9,305 ล้าน บาท และสาขาการศึกษา ร้อยละ 10.80 คิดเป็นมูลค่า 5,741 ล้านบาท ตามลำดับ

เศรษฐกิจในปี 2550 มีการขยายตัวในภาพรวม (คำนวณจากราคาคงที่) ร้อยละ 2.91 เพิ่มขึ้นจากปี 2549 เพียง เล็กน้อย โดยมีสาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ขยายตัวสูงสุด ร้อยละ 9.38 รองลงมา คือ สาขาการศึกษา ขยายตัวร้อยละ 8.71 และสาขาการบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ ขยายตัวร้อยละ 8.24 ตามลำดับ สำหรับสาขาการเกษตรซึ่งมีส่วนมูลค่านมากที่สุด ขยายตัวร้อยละ 5.30 ซึ่งสูงกว่าการขยายตัวในภาพรวม

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงปี 2547- 2550 (คำนวณจากราคาคงที่) มีการขยายตัว ในภาพรวม เฉลี่ย ร้อยละ 2.78 โดยปี 2548 มีอัตราการเจริญเติบโตสูงสุด ร้อยละ 4.62 ในขณะที่ ปี 2549 และ 2550 มีอัตราการ ขยายตัวในอัตราที่ลดลง สำหรับสาขาที่มีอัตราการเจริญเติบโตสูงสุดในช่วง 4 ปี คือ สาขาการทำเหมืองแร่และ เหมืองหิน ขยายตัวร้อยละ 9.38 รองลงมาคือ สาขาการบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ ขยายตัวร้อยละ 8.91 และสาขาโรงแรมและภัตตาคาร ขยายตัวร้อยละ 8.86

ตารางแสดงผลิตภัณฑ์จังหวัด ตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. 2546-2550

สาขาการผลิต	2546	2547	2548	2549	2550
	(2003)	(2004)	(2005)	(2006)	(2007)
ภาคเกษตร	10,666	12,506	15,409	13,353	16,925
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	10,294	12,071	14,768	12,727	16,268
การประมง	371	435	642	627	657
ภาคนอกเกษตร	26,803	29,327	31,624	36,108	36,232
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	260	302	332	303	313
การผลิตอุตสาหกรรม	1,686	1,948	1,714	1,940	2,123
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	628	735	749	813	843
การก่อสร้าง	1,935	1,777	1,825	1,884	1,790

การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ใน ครัวเรือน	7,846	8,394	8,860	9,066	9,305
โรงแรมและภัตตาคาร	988	1,117	1,159	1,355	1,476
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	2,133	2,509	2,793	3,188	3,303
ตัวกลางทางการเงิน	1,463	1,650	1,799	2,115	2,305
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และ บริการทางธุรกิจ	2,452	2,509	2,596	2,688	2,639
การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกัน ประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	2,448	2,771	3,112	3,352	3,613
การศึกษา	3,246	3,756	4,416	4,900	5,741
การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	1,321	1,436	1,812	2,036	2,297
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วน บุคคลอื่นๆ	301	330	360	368	375
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	87	93	98	102	109
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	37,468	41,833	47,033	47,461	53,157
มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน (บาท)	31,916	35,474	39,723	39,919	44,505
ประชากร (1,000 คน)	1,174	1,179	1,184	1,189	1,194

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. ภาคการผลิตที่สำคัญของจังหวัด

ภาคการเกษตร

โครงสร้างภาคการเกษตรจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 5 สาขา ได้แก่ พืช ปศุสัตว์ ประมง ป่าไม้ และการบริการทางการเกษตร โดยสาขาพืชเป็นสาขาที่มีสัดส่วนมากที่สุด ในปี 2549 มีส่วนแบ่งคิดเป็นร้อยละ 79.64 สำหรับการเจริญเติบโต นั้น สาขาที่มีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ สาขาพืช อุตสาหกรรม การขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 15.22 สาขาการบริการทางการเกษตร มีส่วนแบ่งคิดเป็นร้อยละ 6.90 อุตสาหกรรม การขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 17.47 สาขาประมงมีส่วนแบ่งร้อยละ 5.39 อุตสาหกรรมขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.35 สำหรับสาขาที่มีการหดตัว ได้แก่ สาขาปศุสัตว์ ซึ่งมีส่วนแบ่งคิดเป็นร้อยละ 8.03 อุตสาหกรรมหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.29 และสาขาป่าไม้ มีส่วนแบ่งคิดเป็นร้อยละ 0.04 อุตสาหกรรมหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 66.47

ตารางแสดงสัดส่วนโครงสร้างผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ปี 2547 – 2549

ภาคเกษตรกรรม	สัดส่วนโครงสร้างผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร			การขยายตัว (ร้อยละ)
	2547	2548	2549	
พืช	76.78	77.75	79.64	15.22
ปศุสัตว์	13.28	9.64	8.03	-6.29
ประมง	5.59	5.87	5.39	3.35
ป่าไม้	0.10	0.14	0.04	-66.47
การบริการทางการเกษตร	4.28	6.60	6.90	17.47
ภาพรวมภาคเกษตรกรรม	100	100	100	12.49

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดเชียงราย

สินค้าเกษตรที่สำคัญ

1. ด้านพืช พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง ลำไย ลิ้นจี่ ขางพารา และพืชผัก นอกจากนี้ยังมีพืชเศรษฐกิจใหม่ที่จังหวัดมุ่งพัฒนาให้เป็นพืชเศรษฐกิจเฉพาะถิ่น ได้แก่ ชา กาแฟ สับปะรด เป็นต้น

ข้าว นับเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเชียงราย ในปี 2549 มีพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 1,453,666 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกข้าวเหนียว 904,432 ไร่ พื้นที่ปลูกข้าวเจ้า 483,502 ไร่ พื้นที่ปลูกข้าวไร่จำนวน 65,732 ไร่ ผลผลิตรวม 886,300 ตัน คิดเป็นมูลค่า 7,088 ล้านบาท แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในเขตอำเภอพาน เมือง เทิง ป่าแดด และเชียงของ

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันดับ 2 รองจากข้าว ในปี 2549 มีพื้นที่เพาะปลูก 471,407 ไร่ ผลผลิตรวม 323,946 ตัน คิดเป็นมูลค่า 1,080 ล้านบาท แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในเขตอำเภอเชียงของ เชียงแสน เทิง และเวียงป่าเป้า

ถั่วเหลือง ปลูกได้ปีละ 2 รุ่น รุ่นที่ 1 ระหว่างเดือนพฤษภาคม – ตุลาคม และรุ่นที่ 2 ระหว่างเดือนพฤศจิกายน – พฤษภาคม สำหรับปี 2549 มีพื้นที่เพาะปลูก 35,088 ไร่ ผลผลิตรวม 6,053 ตัน คิดเป็นมูลค่า 68 ล้านบาท แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในเขตอำเภอยางตลาด คอยหลวง เทิง และเมือง

ลำไย เป็นพืชที่นิยมปลูกทั่วไปในจังหวัดเชียงราย เนื่องจากผลผลิตสามารถนำไปอบแห้งและเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ในปี 2549 มีพื้นที่เพาะปลูก 141,922 ไร่ ผลผลิตรวม 53,635 ตัน คิดเป็นมูลค่า 509 ล้านบาท แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในเขตอำเภอพาน ป่าแดด แม่สรวย และเมือง

ลิ้นจี่ เป็นไม้ผลที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของจังหวัดเชียงราย แต่มีอายุการเก็บรักษาสั้น เกษตรกรต้องเก็บขายสด ทำให้มีปัญหาด้านตลาด ส่วนใหญ่จึงหันไปปลูกลำไยกันมากขึ้น ในปี 2549 มีพื้นที่เพาะปลูก 50,887 ไร่ ผลผลิตรวม 20,777 ตัน คิดเป็นมูลค่า 182 ล้านบาท แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในเขตอำเภอเมือง แม่สรวย และแม่จัน

ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจที่รัฐบาลส่งเสริมให้มีการปลูกในพื้นที่ใหม่ ในปี 2546 จังหวัดเชียงรายมีพื้นที่ปลูก 3,643 ไร่ และได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางพาราใหม่ ระยะที่ 1 (พ.ศ.2547 – 2549) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 56,015 ไร่ ปี 2549 มีพื้นที่เพาะปลูกรวม 54,942 ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิต 1,544 ไร่ ผลผลิตรวม 647 ตัน คิดเป็นมูลค่า 41 ล้านบาท แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในเขตอำเภอยางและแม่จัน

พืชผักที่สำคัญ จังหวัดเชียงรายมีการปลูกพืชผักหลายชนิดที่สำคัญ ได้แก่ ขิง กระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ ข้าวโพดฝักอ่อน พริกต่างๆ เป็นต้น ปีเพาะปลูก 2549 มีมูลค่าผลผลิตรวมประมาณ 700 ล้านบาท แหล่งผลิตกระจายอยู่ทั่วไป

ชา จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกชามากที่สุดของประเทศ และในปี 2547 จังหวัดได้กำหนดให้ชาเป็นพืชยุทธศาสตร์หลัก โดยส่งเสริมให้มีการปลูกชาเพิ่มมากขึ้นเพื่อทดแทนพืชอื่น ๆ ที่ให้ผลตอบแทนต่ำ และผลักดันให้จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางผลิตชาพันธุ์ดีของประเทศ พันธุ์ที่ปลูก ได้แก่ ชาอัสสัม ซึ่งเป็นพันธุ์ดั้งเดิม และชาจีนที่เริ่มนิยมปลูกเนื่องจากให้ผลตอบแทนสูงและเป็นที่ต้องการของตลาด ในปีเพาะปลูก 2549 มีพื้นที่ปลูกรวมทั้งสิ้น 56,252 ไร่ แหล่งผลิตสำคัญอยู่ในเขตอำเภอแม่สรวย เวียงป่าเป้า และแม่ฟ้าหลวง ผลผลิตรวม 27,395 ตัน คิดเป็นมูลค่า 794 ล้านบาท

กาแฟ เป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะถิ่นอีกชนิดหนึ่ง เนื่องจากมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ ในปี 2549 มีพื้นที่เพาะปลูกรวม 16,166 ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิต 12,617 ไร่ ผลผลิตรวม 3,243 ตัน คิดเป็นมูลค่า 253 ล้านบาท แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอแม่สรวยและแม่ฟ้าหลวง

สับปะรด เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีลักษณะเฉพาะถิ่นอีกชนิดหนึ่งที่มีชื่อเสียงได้แก่ สับปะรดนางแล และสับปะรดภูแล ในปี 2549 มีพื้นที่เพาะปลูก 24,686 ไร่ ผลผลิตรวม 116,789 ตัน คิดเป็นมูลค่า 240 ล้านบาท แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในเขตอำเภอเมือง

ตารางแสดงเนื้อที่เพาะปลูกและปริมาณผลผลิตสินค้าพืชที่สำคัญ ปี 2547 – 2549

ชนิดพืช	ปี 2547		ปี 2548		ปี 2549	
	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
พืชอาหาร						
ข้าวเจ้าในปี	327,442	172,042	456,545	258,544	483,502	278,096
ข้าวเหนียวในปี	1,104,450	585,954	923,701	534,500	904,432	584,849
ข้าวเจ้าปรัง	76,327	47,949	88,083	62,589	147,677	106,032
ข้าวเหนียวปรัง	61,277	44,448	73,661	53,490	61,910	48,166
มันสำปะหลัง	9,740	27,749	11,480	26,478	16,650	40,060
พืชน้ำมัน						
ถั่วเหลือง	39,504	7,783	34,992	7,593	35,088	6,041
ถั่วเหลืองฝักสด	1,668	1,783	2,683	3,605	4,252	5,970
พืชอาหารสัตว์						
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	397,466	303,963	482,987	410,360	444,901	304,158
ผลไม้						
ลำไย	133,047	56,608	150,525	60,075	141,922	75,360
ลิ้นจี่	55,877	24,737	50,962	22,788	50,887	29,921
ส้มเขียวหวาน	32,611	32,407	25,594	34,526	25,594	31,429
ส้มโอ	33,982	14,066	11,694	8,900	10,721	12,053
สับปะรด	12,729	37,487	11,711	40,379	24,686	116,789
พืชผัก						
จิง	15,378	30,802	14,160	29,994	9,424	20,432
กระเทียม	5,895	16,703	4,858	11,303	5,169	13,300
หอมแดง	3,076	4,974	3,640	8,869	4,257	9,349
หอมใหญ่	930	2,936	1,459	3,191	1,408	4,314
ข้าวโพดฝักอ่อน	4,697	4,988	6,314	8,397	5,690	7,073
ยางพารา	12,602	0	43,430	201	54,236	647
ชา	47,937	7,780	52,015	14,161	56,252	27,395
กาแฟ	10,548	1,088	11,207	2,039	17,297	3,243

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย

ตารางแสดงผลค่าผลิตผลพืชสำคัญ ปี 2547 - 2549

หน่วย : ล้านบาท

ชนิดพืช	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549
พืชอาหาร			
ข้าวเจ้านาปี	1,388.75	2,228.14	2,035.66
ข้าวเหนียนาปี	3,675.07	3,832.90	5,053.68
ข้าวเจ้านาปรัง	246.79	330.22	609.36
ข้าวเหนียนาปรัง	195.13	275.10	266.59
มันสำปะหลัง	27.75	28.04	47.00
พืชน้ำมัน			
ถั่วเหลือง	88.90	80.26	68.10
ถั่วเหลืองฝักสด	23.18	46.64	78.56
พืชอาหารสัตว์			
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	909.46	1,405.48	1,080.37
ผลไม้			
ลำไย	602.31	528.30	509.62
ลิ้นจี่	233.02	182.28	182.16
ส้มเขียวหวาน	286.15	249.90	218.40
ส้มโอ	100.14	54.12	79.48
สับปะรด	158.22	114.19	240.12
พืชผัก			
จิง	932.07	272.50	147.11
กระเทียม	130.93	102.42	123.33
หอมแดง	44.58	79.61	72.49
หอมใหญ่	17.79	18.51	30.21
ข้าวโพดฝักอ่อน	26.18	42.17	48.80
ยางพารา	0.00	11.12	41.70
ชา	474.11	378.07	794.45
กาแฟ	49.75	162.22	252.95

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย

2. ด้านปศุสัตว์ ประกอบด้วยชนิดสัตว์เลี้ยงที่สำคัญ ดังนี้

โคเนื้อ เป็นที่นิยมเลี้ยงทั่วไป จากการสำรวจในปี 2550 จังหวัดเชียงรายมีโคเนื้อจำนวน 160,487 ตัว เกษตรกร 18,451 ครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ในอัตราร้อยละ 17 พันธุ์ที่นิยมเลี้ยงและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ คือพันธุ์อเมริกันบราห์มัน นอกจากนี้ยังมีพันธุ์ที่มีคุณสมบัติให้เนื้อโดยตรง และสามารถเจริญเติบโตได้ดีตามสภาพแวดล้อม ได้แก่พันธุ์ชาร์โรเลส์ พันธุ์ซิมเมนทอล และพันธุ์ลิมูซีน

โคนม สำหรับโคนมในจังหวัดเชียงรายมีการเลี้ยงทั้งสิ้น 3,523 ตัว จำนวนเกษตรกร 161 ราย ในสัดส่วนของแม่โคทั้งหมดเป็นโคเพศเมียสามารถรีดน้ำนม และให้ผลผลิตน้ำนมจำนวน 1,158 ตัว ปริมาณน้ำนมดิบเฉลี่ยเดือนละ 387 ตัน มูลค่ากว่า 50 ล้านบาทต่อปี แหล่งผลิตสำคัญอยู่ในเขตอำเภอเทิง เมืองแม่ลาว และพาน

กระบือ กระบือเป็นสัตว์เลี้ยงคู่บ้านของเกษตรกรมาช้านาน ในปี 2550 จังหวัดเชียงรายมีการเลี้ยงกระบือรวมทั้งสิ้น 20,243 ตัว เกษตรกร 2,809 ราย ในจำนวนนี้เป็นแม่กระบือประมาณ ร้อยละ 40 ซึ่งภายในระยะเวลา 3 ปี สามารถผลิตลูกกระบือได้ 6,400 ตัว แหล่งผลิตอยู่ในเขตอำเภอแม่จัน แม่ฟ้าหลวง และเมือง

สุกร ปี 2550 มีการเลี้ยงสุกรทั้งสิ้น 256,470 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2549 ร้อยละ 30 เนื่องจากภาวะราคาสุกรในปลายปี 2549 มีราคาสูง แต่ในปี 2550 ราคาสุกรมีแนวโน้มลดลง คาดว่าการเลี้ยงสุกรจะมีปริมาณลดลง แหล่งที่เลี้ยงมากอยู่ในเขตอำเภอพาน และแม่จัน

สัตว์ปีก ที่สำคัญและนิยมเลี้ยงได้แก่ ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่ และไก่เนื้อ ในปี 2550 มีปริมาณการเลี้ยงไก่พื้นเมืองจำนวน 2,223,321 ตัว ไก่เนื้อ 504,977 ตัว และไก่ไข่ 578,396 ตัว แหล่งผลิตสำคัญอยู่ในเขตอำเภอแม่สรวย และพาน

ตารางแสดงปริมาณการเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญ ปี 2547 – 2549

ชนิดสัตว์เลี้ยง	ปี 2547		ปี 2548		ปี 2549	
	ปริมาณ (ตัว)	เกษตรกร (คน)	ปริมาณ (ตัว)	เกษตรกร (คน)	ปริมาณ (ตัว)	เกษตรกร (คน)
โคเนื้อ	137,257	16,088	170,671	17,663	135,849	17,645
โคนม	1,981	150	2,950	172	3,326	159
กระบือ	13,911	2,497	17,561	2,701	15,722	2,479
สุกร	166,516	16,606	183,650	17,974	186,029	16,426
ไก่พื้นเมือง	2,310,728	46,107	2,579,566	110,888	2,187,287	102,175
ไก่ไข่	523,598	433	440,362	203	458,508	123
ไก่เนื้อ	699,062	825	559,240	226	578,605	147

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย

3. ด้านประมง แบ่งเป็น

การจับสัตว์น้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติ ในเขตจังหวัดเชียงรายมีแหล่งน้ำธรรมชาติประมาณ 1,500 แห่ง โดยแหล่งน้ำสาธารณะที่ใหญ่ที่สุดคือ “หนองหลวง” อยู่ในเขต ตำบลห้วยสัก อำเภอเมืองฯ และ ตำบลเวียงชัย อำเภอเวียงชัย อ่างเก็บน้ำที่ใหญ่ที่สุดคือ “อ่างเก็บน้ำแม่ต๋ำ” อยู่ในเขต ตำบล ดอนศิลา อำเภอเวียงชัย ปลาที่จับได้จากแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ นิล ตะเพียน นวลจันทร์ สร้อยขาว ดุก ช่อน ฆ้องเทศ กด สวาย ค้าว แก้ว แกง ในหม้อ ตอง หมู สลิด สังกะวาด แห้ง เพี้ย กระแห เนื้ออ่อน บึก กล้วย จิน ช้างลาย ชิว กุ้งฝอย และกุ้งก้ามกราม ปริมาณที่จับได้ในปี 2548 คิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 12,000 ตัน มีมูลค่ารวม 510 ล้านบาท ผลผลิตสัตว์น้ำที่จับได้ส่วนใหญ่ใช้เพื่อการบริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายในชุมชน

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ในปี 2548 มีเกษตรกรเลี้ยงสัตว์น้ำที่ขึ้นทะเบียนผู้เลี้ยงสัตว์น้ำรวม 20,000 ราย จำนวนสระน้ำ 35,000 สระ คิดเป็นพื้นที่ 31,000 ไร่ โดยแหล่งผลิตใหญ่ที่สุดอยู่ที่อำเภอพาน เนื่องจากมีระบบชลประทานแม่ลาวรองรับ และมีการจัดตั้งสหกรณ์ / กลุ่ม / ชมรม ที่ประกอบกิจการด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบครบวงจร รวม 8 แห่ง มีสมาชิกรวม 1,200 ราย เลี้ยงปลาเชิงพาณิชย์ มีผลผลิตจำหน่ายออกสู่ตลาดเฉลี่ยวันละประมาณ 15 ตัน การเลี้ยงปลาส่วนใหญ่ร้อยละ 65 เป็นการเลี้ยงในระดับเพื่อการยังชีพอาศัยน้ำฝน และอีกร้อยละ 35 เป็นการเลี้ยงเชิงพาณิชย์ ชนิดสัตว์น้ำจืดที่เลี้ยงส่วนใหญ่ เป็นปลานิล ประมาณ 50 % ปลาดุก ประมาณ 30 % และสัตว์น้ำชนิดอื่นๆ (กุ้งก้ามกราม ตะเพียน นวลจันทร์ ฆ้องเทศ และกบ) ประมาณ 20 % ในปี 2548 มีปริมาณผลผลิตจากการเลี้ยงรวม 22,400 ตัน คิดเป็นมูลค่า 760 ล้านบาท นอกจากนี้จังหวัดเชียงรายยังเป็นแหล่งเลี้ยงของกุ้งก้ามกราม ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอเทิง และอำเภอแม่จัน มีกำลังผลิตประมาณ 300 ตัน/ปี

การเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ ในเขตจังหวัดเชียงราย มีฟาร์มเพาะพันธุ์สัตว์น้ำรวม 20 ฟาร์ม ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอเวียงชัย จำนวนลูกพันธุ์สัตว์น้ำที่ผลิตออกจำหน่ายในปี 2548 ประมาณ 43 ล้านตัว คิดเป็นมูลค่าประมาณ 10 ล้านบาท พันธุ์สัตว์น้ำที่จำหน่าย คือ ปลานิล ปลาดุก กบ ตะเพียน นวลจันทร์ และฆ้องเทศ เป็นต้น ลักษณะฟาร์มเพาะพันธุ์สัตว์น้ำมี 2 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 ทำการเพาะพันธุ์ลูกปลาเอง มีบ่อพ่อแม่พันธุ์ บ่อเพาะ บ่ออนุบาล

รูปแบบที่ 2 นำลูกปลาจากแหล่งอื่นมา อนุบาล และ ขุน แล้วจำหน่าย

ลูกพันธุ์ปลาที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 90 จำหน่ายให้แก่ผู้เลี้ยงภายในจังหวัดเชียงราย อีกร้อยละ 8 จำหน่ายให้จังหวัดใกล้เคียง คือ น่าน และเชียงใหม่ ร้อยละ 2 จำหน่ายให้ประเทศเพื่อนบ้านคือ พม่า และลาว

ตารางแสดงพื้นที่เพาะเลี้ยงและผลผลิตสัตว์น้ำที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2547 – 2549

ประเภท	ปี 2547		ปี 2548		ปี 2549	
	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	21,629	15,843	25,094	22,364	30,781	24,017
ปลานิล	18,809	10,129	21,437	11,939	26,982	15,436
ปลาดุก	2,025	5,587	2,758	10,285	2,900	8,441
กุ้งก้ามกราม	795	127	899	140	899	140

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดเชียงราย

3. ภาคอุตสาหกรรม

จังหวัดเชียงราย มีโรงงานที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย (ยอดรวมสะสมถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2551) รวมทั้งสิ้น 783 โรงงาน เงินลงทุนรวม 8,440 ล้านบาท มีแรงงาน รวม 13,441 คน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมการเกษตร รองลงมาคือ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมโลหะประเภทก่อสร้างโรงงานที่มีมากที่สุด คือ โรงงานสีข้าว อำเภอเมืองเป็นอำเภอที่มีโรงงานตั้งอยู่มากที่สุด รองลงมาคือ อำเภอแม่จันอำเภอแม่สาย

ประเภทอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตร จำนวน 222 โรงงาน เงินทุน 3,016 ล้านบาท แรงงาน 3,244 คน อุตสาหกรรมการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ โรงสีข้าว จำนวน 137 โรงงาน รองลงมาคือ กิจการบ่มใบชา บ่มใบยาสูบ อบเมล็ดพืช อุตสาหกรรมรองลงมาคือ อุตสาหกรรมอาหาร มีโรงงาน จำนวน 103 โรงงาน เงินลงทุน ประมาณ 1,978 ล้านบาท และอุตสาหกรรมโลหะ จำนวน 100 โรงงาน เงินทุน 508 ล้านบาท แรงงาน 914 คน อุตสาหกรรมที่สนับสนุนกิจการก่อสร้าง ได้แก่ กิจการผลิตภัณฑ์คอนกรีต จำนวน 82 โรงงาน รองลงมาเป็นกิจการผลิตอิฐดินเผาและคอนกรีตบล็อก จำนวน 12 โรงงาน อุตสาหกรรมเชื่อมกลึงโลหะ 13 โรงงาน

4. การค้าชายแดน

ในปี 2550 การค้ากับประเทศเพื่อนบ้านด้านจังหวัดเชียงราย ซึ่งประกอบด้วยสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้) สหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีมูลค่าการค้ารวม 12,513.19 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 1,287.46 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.47 โดยมูลค่าการนำเข้ารวม 2,507.53 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 223.89 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.80 สินค้านำเข้า ได้แก่ ไม้ซุงสัก สินค้าเกษตร (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) ถ่านหินลิกไนท์ ซองใส่มือถือ มูลค่าการส่งออก 10,005.66 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 1,063.57 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.89 สินค้าส่งออก ได้แก่ สินค้าเกษตร (ยางพารา) อุปกรณ์ไฟฟ้า สินค้าอุปโภค- บริโภค น้ำมัน ปาล์ม สิ่งทอ เหล็ก สินค้าเชื้อเพลิง ปูนซีเมนต์ อาหารและเครื่องดื่ม

ตารางแสดงมูลค่าการค้าชายแดน ปี 2550 (มกราคม - ธันวาคม 2550) เทียบกับปี 2549

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	นำเข้า			ส่งออก			การค้ารวม		
	ปี 2549	ปี 2550	ขยายตัว (%)	ปี 2549	ปี 2550	ขยายตัว (%)	ปี 2549	ปี 2550	ขยายตัว (%)
จีน	1,089.77	1,002.23	(14.45)	4,189.14	5,225.94	24.75	5,278.91	6,228.17	16.66
พม่า	493.40	715.65	45.04	3,363.66	3,676.50	9.30	3,857.06	4,392.15	13.87
ลาว	700.47	789.65	22.71	1,389.29	1,103.22	(20.59)	2,089.76	1,892.87	(6.08)
รวม	2,283.64	2,507.53	9.80	8,942.09	10,005.66	11.89	11,225.73	12,319	11.47

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย

ตารางแสดงมูลค่าการค้าชายแดน ปี 2550 (มกราคม - ธันวาคม 2550) เทียบกับปี 2549

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	มูลค่าการค้า		
	ปี 2549	ปี 2550	ขยายตัว (%)
จีน	3,099.37	4,293.59	38.53
พม่า	2,870.26	2,960.85	3.16
ลาว	688.82	243.69	(64.62)
รวม	6,658.45	7,498.13	12.61

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย

5. การค้าและบริการ

จังหวัดเชียงรายมีการจดทะเบียนธุรกิจในปีงบประมาณ 2550 แบ่งเป็น ทะเบียนพาณิชย์ตั้งใหม่

260 ราย ทุนจดทะเบียน 47,400,000 บาท แก่ใจ/เปลี่ยนแปลง 46 ราย เลิก 106 ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัด ตั้งใหม่ 181 ราย ทุนจดทะเบียน 266,960,000 บาท แก่ใจ/เปลี่ยนแปลง 661 ราย เลิก 178 ราย บริษัทจำกัด ตั้งใหม่ 81 ราย ทุนจดทะเบียน 262,650,000 บาท สรุปรายการประกอบกร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,184 ราย แบ่งเป็น บริษัทจำกัด 917 ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัด 2,258 ราย ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล 9 ราย

ตารางแสดงสถิติการจดทะเบียนธุรกิจในปีงบประมาณ 2550

ประเภทธุรกิจ	ทะเบียนพาณิชย์		ห้างหุ้นส่วนจำกัด		บริษัทจำกัด	
การจดทะเบียน	ราย	ทุนจดทะเบียน	ราย	ทุนจดทะเบียน	ราย	ทุนจดทะเบียน
ตั้งใหม่	260	47,400,001	181	266,960,000	81	262,650,000
แก้ไข / เปลี่ยนแปลง	46	-	661	-	661	-
เลิก	106	-	178	171,554,998	33	109,000,000
ค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้	16,020 บาท		669,200 บาท		3,257,500 บาท	

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงราย

ตารางแสดงจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าที่คงอยู่ ปี 2542 - 2550

ปี	นิติบุคคล (ราย)			
	รวม	บริษัทจำกัด	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	ห้างหุ้นส่วนสามัญ
2542	2,673	1,004	1,659	10
2543	2,825	1,034	1,781	10
2544	2,909	1,018	1,881	10
2545	3,002	1,063	1,929	10
2546	3,476	1,112	2,354	10
2547	3,399	1,117	2,272	10
2548	3,196	887	2,300	9
2549	3,268	924	2,335	9
2550	3,184	917	2,258	9

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงราย

ด้านการท่องเที่ยว

ในปี 2550 การท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย มีอัตราการขยายตัวต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.80 ซึ่งตลาดหลักยังคงเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีการเติบโตในทิศทางบวกอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.87 ซึ่งเป็นการเติบโต ทั้งส่วนของนักท่องเที่ยวพักค้าง และนักทัศนาจร โดยเฉพาะนักทัศนาจรมีการเติบโตเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 39.05 ปัจจัยที่

สนับสนุนการเดินทาง ได้แก่ การที่จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านจึงทำให้มีการท่องเที่ยวแบบเชื่อมโยงเส้นทางทั้งทางบก และทางน้ำ จึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางอย่างมาก อีกทั้งธรรมชาติที่สวยงาม และความงามของศิลปวัฒนธรรมล้านนา ที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปสัมผัส ทั้งนี้การเดินทางของคนไทยส่วนใหญ่ยังคงเป็นการเดินทางภายในภูมิภาคเดียวกัน ทาง ด้านพาหนะในการเดินทางของนักท่องเที่ยวคนไทยจะนิยมใช้รถยนต์ส่วนตัว เข้าพื้นที่เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ รถโดยสารประจำทาง

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.95 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นในส่วนของการที่อัตราการเติบโตเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 28.40 และนักท่องเที่ยวพักค้างมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นเล็กน้อยร้อยละ 1.38 เป็นผลมาจาก จังหวัดเชียงรายมีด่านเชียงของ และด่านเชียงแสน ที่สามารถเดินทางต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้เคียง ประเทศลาว จีน พม่า ได้ทั้งทางบก และทางน้ำ จึงทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินิยมเดินทางต่อไปยังประเทศอื่น อีกทั้งนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบางส่วนนิยมที่เดินทางกลับมาพักที่จังหวัดเชียงใหม่ แทนการพักค้างที่จังหวัดเชียงรายทำให้อัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยว ในกลุ่มพักค้างไม่สูงนัก โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินิยมเดินทางมาเอง โดยใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทางเข้ามายังจังหวัดเชียงรายอันดับแรก รองลงมา คือ เครื่องบิน

สำหรับการเดินทางแต่ละครั้ง นักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนัเฉลี่ย 3.02 วัน และจากจำนวนนักท่องเที่ยวคืนพัก และการใช้จ่ายแต่ละวันประมาณ 2,564.18 บาท ก่อให้เกิดรายได้จากนักท่องเที่ยวเป็น จำนวน 9,446.03 ล้านบาท เมื่อรวมรายได้ทั้งหมดที่เกิดจากการท่องเที่ยวภายในจังหวัดเชียงรายเท่ากับ 9,818.95 ล้านบาท โดยผู้เยี่ยมชมมีค่าใช้จ่ายระหว่างอยู่ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 2,516.41 บาท

ส่วนด้านสถานการณ์การพักแรม พบว่าจำนวนห้องพักในจังหวัดเชียงรายมี จำนวน 5,519 ห้อง เพิ่มขึ้นจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 0.13 และอัตราการเข้าพักเฉลี่ยทั้งปีเท่ากับ 35.39 ลดลงจากเดิมร้อยละ

- 2.23 ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนัเฉลี่ยในสถานพักแรมเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 1.65 วัน

ตารางที่ 2.19 เปรียบเทียบสถิติข้อมูลการท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย ปี 2549 - 2550

ที่	รายการข้อมูล	ปี 2549 (มกราคม – ธันวาคม)			ปี 2550 (มกราคม - ธันวาคม)			+ เพิ่ม /- ลด
		ไทย	ดปท.	รวม	ไทย	ดปท.	รวม	
1.	จำนวนผู้เยี่ยมชม	1,043,161	289,357	1,332,518	1,135,659	300,776	1,436,435	7.80
	นักท่องเที่ยว	911,665	261,898	1,173,563	952,813	265,518	1,218,331	3.81
	นักท่องเที่ยว	131,496	27,459	158,955	182,846	35,258	218,104	37.21
2.	จำนวนผู้เยี่ยมชมจำแนกตาม	1,043,161	289,357	1,332,518	1,135,659	300,776	1,436,435	7.80
	พาหนะการเดินทาง							

	เครื่องบิน	152,122	87,638	239,760	182,305	125,978	308,283	28.58
	รถไฟ	-	-	-	-	-	-	
	รถโดยสารประจำทาง	304,582	8,4590	38,6172	307,446	51,493	358,939	-7.05
	รถส่วนตัวและรถนำเที่ยว	586,457	11,6293	702,750	645,908	123,305	769,213	9.46
	อื่น ๆ (เรื่อนำเที่ยวหรือเรือข้ามฟาก)	-	-	3,836	-	-	-	
3	จำนวนนักท่องเที่ยวจําแนกตามประเภทที่พัก	911,665	261,898	1,173,563	952,813	265,518	1,218,331	3.81
	โรงแรม	523,952	213,317	737,269	456,054	201,231	657,285	-10.85
	เกสต์เฮ้าส์	18,559	16,917	35,476	21,879	24,161	46,040	29.78
	บังกะโล / รีสอร์ท	79,038	10,538	89,576	161,359	20,927	182,286	103.50
	บ้านญาติ / เพื่อน	269,105	17,695	286,800	292,110	17,770	309,880	8.05
	ที่พักในอุทยานฯ	3,654	552	4,206	4,325	140	4,465	6.16
	บ้านรับรองฯ	10,799	1,678	12,477	8,947	-	8,947	-28.29
	อื่น ๆ (อพาร์เมนท์ วัลด์ เป็นต้น)	6,558	1,201	7,759	8,139	8,139	9,428	21.51
4	ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (วัน)	3.17	2.74	3.07	3.11	2.70	3.02	-1.63
5	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย / คน/ วัน (บาท)	2,321.84	3,166.33	2,489.10	2,368.44	3137.05	2516.41	1.10
	นักท่องเที่ยว	2,348.10	3,216.83	2,521.13	2409.35	3205.98	2564.18	1.71
	นักทัศนาจร	1,744.70	1,845.30	1,762.07	1704.50	1737.47	1709.84	-2.96
6	รายได้ (ล้านบาท)	7012.43	2361.77	9374.20	7462.35	2356.60	9818.95	4.74
	นักท่องเที่ยว	6783.01	2311.10	9094.11	7150.69	2295.34	9446.03	3.87
	นักทัศนาจร	229.42	50.67	280.09	311.66	61.26	372.92	33.14

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

การศึกษา

จังหวัดเชียงรายได้กำหนดยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาสังคม และทรัพยากรมนุษย์โดยให้จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสากล จึงได้มีการส่งเสริมและจัดตั้งสถานศึกษา ตั้งแต่ระดับพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา เพื่อให้เยาวชนได้รับการศึกษาอย่างครบถ้วน รวมทั้งสามารถให้บริการแก่จังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน ในปี 2546 จังหวัดเชียงรายมีสถิติเกี่ยวกับการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่สถานศึกษาตั้งแต่ระดับ เด็กเล็ก อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีโรงเรียนทั้งสิ้น 709 โรงเรียน แยกตามสังกัด คือ สังกัดคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน 650 โรงเรียน สังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่น 7 โรงเรียน จำนวนห้องเรียนรวม 7,728 ห้อง แยกเป็นก่อนประถมศึกษา 1,243 ห้อง ระดับประถมศึกษา 4,242 ห้อง มัธยมศึกษา 1,748 ห้อง จำนวนครู อาจารย์ รวมทั้งสิ้น 9,685 คน แยกเป็นชาย 3,641 คน และหญิง 6,119 คน แยกตามระดับการศึกษา คือ ระดับก่อนประถมศึกษา 31,733 คน ประถมศึกษา 89,812 คน และมัธยมศึกษา 66,141 คน

2. ระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา แยกเป็น สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา มีจำนวนรวม 7 แห่ง มีอาจารย์รวม 207 คน นักศึกษา 4,603 คน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการเอกชน มีสถานศึกษา จำนวน 4 แห่ง อาจารย์ 237 คน นักศึกษา 5,544 คน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเชียงราย มีอาจารย์รวมทั้งสิ้น 709 คน นักศึกษา รวม 22,418 คน

จำนวนโรงเรียน /ห้องเรียน /ครู อาจารย์ และนักเรียน ในภาพรวมของจังหวัด

	ห้องเรียน	นักเรียน/นักศึกษา			ครู/อาจารย์		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ก่อนประถมศึกษา	1,243	15,297	15,653	30,950	181	818	999
ประถมศึกษา	4,242	44,573	42,248	86,821	2,014	3,098	5,112
มัธยมศึกษา	1,734	28,171	34,986	63,157	975	1,589	2,564
อาชีวศึกษา	-	2,641	3,454	10,265	94	113	207
ม.แม่ฟ้าหลวง	-	2,855	5,180	8,035	-	-	285
ม.ราชภัฏเชียงราย	-	-	-	12,011	158	160	318
ม.เทคโนโลยีราชมงคลล้านนาฯ	-	-	-	2,372	64	42	106
จำนวนโรงเรียน /ห้องเรียน /ครู อาจารย์ และนักเรียน สำนักงานประสานและพัฒนา(ท้องถิ่น)							
ก่อนประถมศึกษา	-	-	-	-	84	197	281
ประถมศึกษา	-	-	-	2,991	84	197	281
มัธยมศึกษา	-	-	-	2,984	84	197	281

ด้านการศาสนา

1. จำนวนศาสนสถาน

- 1) วัดมหานิกาย
 - วัดพัทธสีมา 578 แห่ง
 - สำนักสงฆ์ 508 แห่ง
- 2) วัดธรรมยุต 55 แห่ง
- 3) ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ 80 แห่ง
- 4) โบสถ์คริสต์
 - นิกายคาทอลิก 42 แห่ง
 - นิกายโปรเตสแตนต์ 89 แห่ง
- 5) มัสยิด (จดทะเบียน) 6 แห่ง

2. จำนวนศาสนบุคคล

- 1) มหานิกาย : พระภิกษุ 2,776 รูป สามเณร 4,405 รูป
- 2) ธรรมยุต : พระภิกษุ 240 รูป สามเณร 30 รูป
: ศิษยาภิบาล / ศาสนาจารย์ / อธิการ โบสถ์
- 3) นิกายคาทอลิก 14 องค์
- 4) นิกายโปรเตสแตนต์ 71 องค์
- 5) อิหม่าม 6 คน
- 6) พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน 359 รูป

3. จำนวนศาสนิกชน

- 1) พุทธ 1,191,633 คน (ร้อยละ 97.22)
- 2) คริสต์ 28,517 คน (ร้อยละ 2.33)
- 3) อิสลาม 1,653 คน (ร้อยละ 0.13)
- 4) อื่น ๆ 3,910 คน (ร้อยละ 0.32)

ด้านการสาธารณสุข

จังหวัดเชียงรายมีจำนวนสถานพยาบาลทุกประเภท รวมทั้งสิ้น 527 แห่ง แบ่งออกเป็น โรงพยาบาลของรัฐ 18 แห่ง โรงพยาบาลเอกชน 2 แห่ง สถานิออนามัย 213 แห่ง ศูนย์สุขภาพชุมชน 3 แห่ง และคลินิกทุกประเภท รวม 294 แห่ง สำหรับสถานพยาบาลที่มีเตียงผู้ป่วยรับไว้ค้างคืน ได้แก่ โรงพยาบาล จำนวน 20 แห่ง จำนวนเตียงรวม 1,976 เตียง

จำนวนบุคลากรที่ให้บริการประชาชนในสถานบริการภาครัฐและเอกชน เป็นแพทย์ 210 คน คิดเป็นอัตราส่วนต่อประชากร 1 : 6,167.01 ทันตแพทย์ 62 คน คิดเป็นอัตราส่วนต่อประชากร 1 : 6,167.01 ทันตแพทย์ 62 คน คิดเป็นอัตราส่วนต่อประชากร 1: 20,888.27 เกสักร 119 คน คิดเป็นอัตราส่วนต่อประชากร 1:10,882.97 พยาบาลวิชาชีพ 1,572 คน คิดเป็นอัตราส่วนต่อประชากร 1 : 823.84 และพยาบาลเทคนิค 103 คิดเป็นอัตราส่วนต่อประชากร 1:12,573.52 จำนวนผู้ป่วยรวมทั้งสิ้น 1,251,797 คน แบ่งเป็นผู้ป่วยในสถานบริการภาครัฐ 131,652 คน / 465,059 วัน จำนวนผู้ป่วยนอกมารับบริการ 1,120,145 คน เป็นจำนวนครั้ง 4,014,679 ครั้ง

ในปัจจุบัน ประชาชนจังหวัดเชียงรายได้รับหลักประกันสุขภาพอย่างทั่วถึงสูงถึงร้อยละ 94.80 แต่มีประชาชนกลุ่มหนึ่งที่ไม่มีหมายเลข 13 หลัก แต่ได้เข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่มานาน จำนวน 61,619 คน (ข้อมูลจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ณ 30 ก.ย. 51) ไม่มีสิทธิได้รับหลักประกันสุขภาพใด ๆ ส่งผลให้หน่วยงานสาธารณสุขต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายด้านการแพทย์และสาธารณสุข ประมาณ 17 ล้านบาท/ปี อัตราการใช้บริการเฉลี่ย 3.64 ครั้ง/คน/ปี ใช้บริการผู้ป่วยใน ประมาณร้อยละ 10 และใช้วันนอนเฉลี่ย 3.5 วัน/คน

แนวโน้มของสถานการณ์โรคที่เป็นปัญหาสำคัญ

1) โรคไม่ติดต่อเรื้อรังนับเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ เนื่องจากเป็นสาเหตุการป่วยและการตายที่สำคัญ ได้แก่ โรคมะเร็ง โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง (อัมพฤกษ์และอัมพาต) โรคเบาหวาน ซึ่งโรคกลุ่มนี้ มักเกิดจากปัจจัยเสี่ยงหลายประการ เช่น การสูบบุหรี่ การบริโภคอาหารที่มีสัดส่วนไม่เหมาะสม การขาดการออกกำลังกาย และความเครียด โดยมีรากฐานมาจากวิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการมีสุขภาพดี

2) อัตราการติดเชื้อ HIV ในกลุ่มประชากรยังคงอยู่ในระดับสูง และแพร่กระจายไปสู่บุคคลในครอบครัว กลุ่มเยาวชนมีพฤติกรรม/ มีภาวะเสี่ยงที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ทั้งในด้านการดื่มสุรา การสูบบุหรี่ และมีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันควร สถานการณ์ ณ กันยายน 2551 มีผู้ป่วยเอดส์คงเหลือ 11,354 ราย มีผู้ติดเชื้อมีการคงเหลือ 4,713 ราย โดยมีสาเหตุมาจากเพศสัมพันธ์ร้อยละ 93.86 และติดเชื้อจากมารดา ร้อยละ 4.97 พบสูงสุดร้อยละ 50 ในกลุ่มอายุระหว่าง 30 – 44 ปี รองลงมาร้อยละ 35 ในกลุ่มอายุ 15 – 29 ปี ในปีงบประมาณ 2550 อัตราการตายจากโรคเอดส์ 18.76 ต่อแสนประชากร (ลดลงจากปี 2548 40.75 ต่อแสนประชากร) และอัตราป่วยด้วยโรคเอดส์ของผู้ป่วยใน 427.08 ต่อแสนประชากร อัตราการติดเชื้อ HIV ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ ร้อยละ 1 (มีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับระดับประเทศ)

3) ปัญหาสุขภาพจิต พบอัตราฆ่าตัวตายอยู่ในระดับสูงกว่าระดับประเทศ โดยพบ 16.76 , 16.15 และ 13.94 ในปีงบประมาณ 2549 – 2551 ตามลำดับ โดยมีสาเหตุจากความน้อยใจ/ การทะเลาะวิวาทขัดแย้งกัน/ ความผิดหวัง และปัญหาด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

4) โรคติดต่อที่สำคัญที่พบอัตราการป่วยและอัตราการตาย อยู่ในระดับสูงประกอบด้วยโรคไข้เลือดออก โรคเลปโตสไปโรซิส วัณโรค

5) เนื่องจากจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดชายแดน มีอาณาเขตติดพม่าและลาว ดังนั้นประชาชนจึงอาจได้รับผลกระทบในด้านการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ โรคอุบัติใหม่ อุตุนิษัที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดน รวมถึงการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ ทั้งอาหาร เครื่องดื่ม เครื่องสำอาง ฯลฯ ที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน ที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพ

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

1. ทรัพยากรดินและที่ดิน

ดินในจังหวัดเชียงราย อาจแบ่งออกเป็น กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1) ดินบริเวณที่ราบริมฝั่งแม่น้ำและที่เนิน เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนที่ถูกน้ำพัดพา มีอายุไม่ยาวนานนัก เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินร่วนและดินเหนียว พบทั่วไปบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ

2) ดินบริเวณที่ราบลุ่มและที่ราบต่ำ เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำพัดพา พบบริเวณที่ราบลุ่มและที่ราบต่ำ เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินโคลนหรือดินเหนียว

3) ดินบริเวณที่ราบ และเนินเขา เป็นดินที่เกิดจากตะกอนน้ำพัดพา หรือหินที่สลาย ผุพัง ลักษณะเนื้อดินค่อนข้างร่วน ระบายน้ำได้ดี ดินชนิดนี้พบกระจายอยู่ทั่วไปบริเวณใกล้ที่ราบเชิงเขา

4) ดินบริเวณที่ลาดเขาและที่สูงเป็นดินที่เกิดจากการผุพังของหิน เนื้อดินมีทั้งดินละเอียด ปานกลางและดินร่วน การระบายน้ำปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ หรือปานกลาง การถือครองที่ดินทางการเกษตร 2,301,138 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกข้าว 1,630,697 ไร่ พืชไร่ 526,144 ไร่ ไม้ผลและไม้ยืนต้น 144,297 ไร่

ตารางแสดงพื้นที่และประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี 2549

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ (%)
1. ที่อยู่อาศัย+สถานที่ราชการ	163.87	1.40
2. เกษตรกรรม+ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	3,685.04	31.56
3. อุตสาหกรรม	-	-
4. พาณิชยกรรม และที่อยู่อาศัยหนาแน่น	-	-
5. สถานที่ราชการ	-	-
6. สถาบันศาสนา	-	-
7. ที่โล่ง นันทนาการ และการรักษาสีสิ่งแวดล้อม	-	-
8. ป่าไม้	7,776.62	66.59
9. แหล่งน้ำ	2.845	0.45
รวมทั้งหมด	11,678.37	100.0

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินเชียงราย, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย

2. ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

1) ทรัพยากรป่าไม้

จำนวนป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535 มี 30 ป่า แต่มีป่าเพียงร้อยละ 66 ของเนื้อที่จังหวัด สมบูรณ์เหลือร้อยละ 44.6 ของเนื้อที่จังหวัดเท่านั้น

ตารางแสดงรายชื่อและที่ตั้งป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดเชียงราย

ลำดับ ที่	ชื่อป่า	ท้องที่		เนื้อที่ตาม กฎกระทรวง (ไร่)
		ตำบล	อำเภอ	
1	ป่าโป่งสลิ	สันทราย	เมือง	668.75
2	ป่าแม่ข้าวต้มและป่าห้วยลึก	แม่จัน, บ้านถู่	เมือง, พาน	15,632.50
3	ป่าแม่โขงฝั่งขวา	แม่ข้าวต้ม	เวียงของ	100,750
4	ป่าห้วยสักและป่าแม่ก๊กฝั่งขวา	เวียง, ผางาม, หุ่นก่อ	เวียงชัย	211,331
5	ป่าแม่ปืมและป่าแม่พุง	เวียงชัย, ห้วยสัก, ห้วยม, แม่เย็น, ป่าแดด	พาน	169,087
6	ป่าแม่ลาวฝั่งซ้าย	แม่สรวย, ป่าแดด, ศรีถ้อย, ท่าก้อ	แม่สรวย	710,937
7	ป่าขุนห้วยจั่ว, เชียงเคียนและป่าห้วยขุนโป่ง	ยางฮอม, ป่าตาล, แม่ป่า, เชียงเคียน	เทิง	298,828
8	ป่าแม่ลาวฝั่งขวา	สันสลิ, ป่าจั่ว, ห้วยฝาย, แม่เจดีย์	เวียงป่าเป้า	124,375
9	ป่าแม่อิงฝั่งขวา-ป่าแม่หวาง	ม่วงยาย, ครึ่ง, บ่อ, บุญเรือง	เวียงของ	354,563
10	ป่าดอยหลวง-ป่าน้ำยาวและป่าน้ำซ้อ	สถาน, ห้วยซ้อ	เวียงของ	132,812
11	ป่าดอยขมิ้น-ป่าน้ำแห้ง	เวียง, สถาน	เวียงของ	10,000
12	ป่าน้ำมะและป่าสบรวก	ป่าสัก, เวียง	เวียงแสน	12,028
13	ป่าดอยปุย	ป่าก่อดำ, บัวสลิ, สันทราย, ดงมะคะ, ห้วยสัก	เมือง, เวียงชัย	91,875
14	ป่าแม่ลอยไร่-ป่าสักลอ และป่าน้ำพุง	เวียงเคียน, แม่ลอย, ป่าแะ	เทิง, ป่าแดด, พาน	93,750

15	ป่าดอยนางนอน	แม่สาย, โป่งผา, ห้วยไคร้	แม่สาย	38,475
16	ป่าแม่ลาวฝั่งซ้ายและป่าแม่กกฝั่งขวา	แม่ยาว, ห้วยชมพู, แม่กรณ์, ดงมะคะ, วาวี	แม่สรวย, เมือง, แม่ลาว	203,125
17	ป่าแม่ลาวฝั่งขวา	แม่สรวย, แม่พริก	แม่สรวย	169,437
18	ป่าสบกกฝั่งขวา	บ้านแซว, ปงน้อย	เชียงแสน, แม่จัน	265,725
19	ป่าห้วยต้นยางและป่าห้วยแม่แก้ว	เจริญเมือง, แม่ฮ่อ	แม่จัน	50,000
20	ป่าดอยบ่อ	ป่าตึง, แม่ยาว, บ้านดู่	แม่จัน, เมือง	149,185
21	ป่าดอยถ้ำผาตอง-ป่าดอยสันป่าก้อยและป่าน้ำแม่งาม	แม่ข้าวต้ม, บ้านดู่, นางแล	เมือง	58,593
22	ป่าดอยนางแล-ป่าดอยยาวและป่าดอยพระบาท	นางแล, บ้านดู่	เมือง	38,475
23	ป่าห้วยน้ำหงาวฝั่งซ้าย	ดักเต่า, หงาว	เทิง	106,250
24	ป่าห้วยป่าแดง-ป่าห้วยป่าตาลและป่าห้วยไคร้	ยางฮอม, ป่าตาล, ดักเต่า, เวียงหงาว	เทิง	132,100
25	ป่าน้ำแม่คำ-ป่าน้ำแม่สลองและป่าน้ำแม่จันฝั่งซ้าย	แม่คำ, ป่าซาง, ป่าตึง	แม่จัน	353,750
26	ป่าดอยม่อนปู่เฒ่าและป่าดอยม่อนหินขาว	จ้าว, เวียง	เทิง	2,700
27	ป่าแม่ปุ่นน้อย-ป่าแม่ปุ่นหลวงและป่าห้วยโป่งเหม็น	สันสลี, เวียง, บ้านโป่ง, ป่าจ้าว, ห้วยผาย, แม่เจดีย์	เวียงป่าเป้า	398,750
28	ป่าดอยทาและป่าดอยบ่อส้ม	เวียง	เทิง	20,000
29	ป่าน้ำม้าและป่าน้ำช้าง	เวียง, สถาน, ศรีดอนชัย	เชียงของ	54,453
30	ป่าแม่ลาวฝั่งขวา ป่าแม่ส้านและป่าแม่ใจ	แม่เย็น	พาน	170,625

ที่มา : กรมป่าไม้ 2531

ตารางแสดงพื้นที่ป่าไม้

ปี พ.ศ.	พื้นที่ (ตร.กม.)	พื้นที่ (ไร่)	% ของพื้นที่จังหวัด
2543	5,238.6	3,274,125	44.86
2547	5,101.5	3,188,410	43.72
2548	5,089.2	3,180,725	43.58

ที่มา: สถิติการป่าไม้ กรมป่าไม้

สถานการณ์ไฟป่าของจังหวัดเชียงราย รายงานระหว่างตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2549 ถึง วันที่ 30 กันยายน 2550 ข้อมูลจากส่วนควบคุมไฟป่า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 15 (เชียงราย) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

ตารางแสดง สถานการณ์ไฟป่า

จังหวัด	ปีงบประมาณ 2549 (ทั้งปี)		ปีงบประมาณ 2550	
	ความถี่ (ครั้ง)	พื้นที่เสียหาย (ไร่)	ความถี่ (ครั้ง)	พื้นที่เสียหาย (ไร่)
เชียงราย	189	1,264.25	340	4,166.25

ที่มา:สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 15 (เชียงราย) 2551

2) ทรัพยากรสัตว์ป่า

จังหวัดเชียงรายมีด่านตรวจสัตว์ป่าแม่สาย, สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าดอยตุง,ด่านตรวจ สัตว์ป่าท่าอากาศยานเชียงราย,โครงการป้องกันและปราบปรามแมลงศัตรูพืชป่าไม้ดอยตุงและสถานีเพาะเลี้ยง สัตว์ป่าแม่ลาว มีเขตห้ามล่าสัตว์ป่า 1 แห่งคือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคาย ตั้งอยู่ที่ตำบลโยนก อำเภอ เชียงแสน จังหวัดเชียงราย เดิมเป็นหนองน้ำธรรมชาติ ซึ่งถูกล้อมรอบด้วยเนินเขา ต่อมาทางราชการ ได้สร้างเขื่อนกั้นทางน้ำ จึงทำให้เกิดเป็นทะเลสาบย่อยๆ ขึ้น มีพื้นที่ประมาณ 2,711 ไร่ มีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “ทะเลสาบเชียงแสน” เป็นที่อาศัยหากินของสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดต่างๆ โดยเฉพาะพวกนกน้ำ เช่น นกเป็ดแดง นกเป็ดผีเล็ก นกอีลุ่ม นกอีล้า นกอีโก้ นกกระสานวล เป็นต้น ตลอดจนนกยางชนิดต่างๆ ประกอบกับสภาพภูมิประเทศมีทิวทัศน์ที่สวยงาม จึงเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ประกาศให้ บริเวณพื้นที่หนองบงคายเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2528 เพื่อดำเนินการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่าในบริเวณนี้ให้ดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัยตลอดไป ประกาศในราชกิจจานุเบกษา : 6/6/2528[102/72] พื้นที่ 2,711 ไร่

3. ทรัพยากรน้ำ

เชียงรายเป็นจุดแรกที่แม่น้ำโขงไหลผ่านเข้าสู่ประเทศไทย เริ่มต้นจากพรมแดนไทย-ลาว และพม่า บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ผ่านอำเภอเชียงแสนและเชียงของ ก่อนไหลสู่ประเทศลาวอีกครั้ง ที่อำเภอเวียงแก่น รวมระยะทางทั้งสิ้น 94 กิโลเมตร แม่น้ำโขงเป็นพรมแดนที่แบ่งกันระหว่างไทย-ลาว เป็นเส้นทางสัญจรกับประเทศเพื่อนบ้านและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่ได้รับความนิยมเป็นที่รู้จักทั่วโลก นอกจากนี้ยังอุดมไปด้วยปลาน้ำจืดนานาชนิด โดยเฉพาะปลาบึก ปลาน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดที่พบในแม่น้ำโขงเพียงแห่งเดียวในโลก และที่บ้านหาดไคร้ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ก็เป็นแห่งเดียวที่มีการจับปลาชนิดนี้ได้เป็นประจำทุกปี นอกจากนี้แม่น้ำโขงเชียงรายยังมีแม่น้ำกก แม่น้ำอิง แม่น้ำคำ แม่น้ำลาว และแม่น้ำสายไหลหล่อเลี้ยงชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรมในที่ราบ โดยมีแม่น้ำกกที่ไหลผ่านตัวเมืองเชียงราย ก่อนลงสู่แม่น้ำโขงที่อำเภอเชียงแสน นับเป็นแม่น้ำสายสำคัญ เพราะนอกจากใช้อุปโภคบริโภคริมฝั่งแม่น้ำกกยังมีธรรมชาติงดงาม และเป็นที่ตั้งของชุมชนชาวไทยภูเขา ส่งผลให้กิจกรรมล่องแม่น้ำกกได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยวที่รักการผจญภัยอย่างมาก นอกจากนี้แม่น้ำสายสำคัญ 6 สาย ดังได้กล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีหนองน้ำ ร่องน้ำ ลำน้ำ เล็กๆ เช่น แม่น้ำจัน แม่น้ำปรง และอ่างเก็บน้ำ ประเมินว่า ทั้ง 18 อำเภอ มีแหล่งน้ำรวมไม่น้อยกว่า 1,179 แห่ง รวมเป็นพื้นที่ผิวน้ำทั้งสิ้น 167,657.75 ไร่ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ประกอบด้วย บ่อบาดาลส่วนตัว 20,184 บ่อ บ่อบาดาลสาธารณะ 2,215 บ่อ แหล่งน้ำธรรมชาติ มีแม่น้ำ ห้วย ลำธาร คลอง 1,087 สาย หนอง บึง 461 แห่ง น้ำพุ น้ำซับ 38 แห่ง

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดเชียงราย มีแม่น้ำ ห้วย ลำธาร คลอง 1,593 สาย ซึ่งในจำนวนนี้มีที่ใช้งานได้ในฤดูแล้ง 1,056 สาย มีหนอง บึง 461 แห่ง ที่มีสภาพใช้งานได้ในฤดูแล้ง 422 แห่ง มีน้ำพุ 38 แห่ง ที่มีสภาพใช้งานได้ในฤดูแล้ง 37 แห่ง และอื่น ๆ 51 แห่ง ที่มีสภาพใช้งานในฤดูแล้ง 50 แห่ง แหล่งน้ำธรรมชาติ มีการใช้ประโยชน์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การผลิตน้ำประปา เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ปลานิล แหล่งน้ำธรรมชาติ สายหลักที่ชาวจังหวัดเชียงรายใช้ประโยชน์คือ แม่น้ำกกและแม่น้ำโขง ในอดีต น้ำในแม่น้ำกก มีระดับสูง เคยล้นท่วมขึ้นพื้นที่ใกล้เคียงกับลำน้ำ แต่ในปัจจุบันมีระดับน้ำลดลงมาก ซึ่งสาเหตุของอุทกภัยส่วนใหญ่เกิดมาจากการตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่ต้นน้ำลำธารในฤดูฝนเกิดน้ำหลาก ทำให้กรวด ดินและทรายจำนวนมาก ถูกน้ำพัดพามาทับถมอย่างรวดเร็ว ความตื้นเขินของแม่น้ำกกจึงเกิดขึ้นในอัตราสูง ปัญหาดังกล่าวเกิดในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงเช่นเดียวกัน

2) แหล่งน้ำใต้ดิน

สภาพทั่วไปของแหล่งน้ำใต้ดิน ส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำใต้ดินในชั้นหินร่วน มีลักษณะเป็นตะกอนพัดพา ตะกอนดินเหนียว ดินเหนียวปนทราย ทราย และกรวด ระดับความลึกเฉลี่ยของชั้นน้ำประมาณ 30-80 เมตร บางแห่งเป็นแหล่งน้ำใต้ดินในชั้นหินแกรนิตและหินแปร ประกอบด้วยชั้นหินทรายเชิงควอตซ์ไซต์ หินดินดาน หินชนวน หินฟิไลต์ และหินอ่อน ปริมาณน้ำใต้ดินเกิดจากรอยแยกและรอยเลื่อนใน เนื้อหิน โดยทั่วไปพบชั้นน้ำ ในระดับประมาณ 15-75 เมตร ปริมาณน้ำใต้ดินไม่มากนัก โดยได้น้ำจากช่องว่างของตะกอนดังกล่าว และพบว่าบ่อ

บาดาลที่ได้รับการพัฒนาส่วนมากจะเจาะได้น้ำในชั้นกรวดทรายต่าง ๆ สำหรับคุณภาพน้ำบาดาล ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นน้ำกระด้างจากการรวบรวมข้อมูล กชช. 2ค. พบว่ามีจำนวนบ่อน้ำใต้ดินกระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในพื้นที่ กลุ่มน้ำทั้งหมด 13,421 บ่อ แบ่งเป็นบ่อน้ำตื้น 13,078 บ่อ บ่อน้ำบาดาล 502 บ่อ รวมทั้งมีบ่อน้ำบาดาลที่เจาะโดยหน่วยงานราชการต่าง ๆ ได้แก่ กรมทรัพยากรธรณี กรมโยธาธิการ รพช. กรมอนามัย และหน่วยงานอื่น อีกประมาณ 3,029 บ่อ บ่อน้ำบาดาล ที่เจาะในพื้นที่ กลุ่มน้ำส่วนใหญ่มีปริมาณน้ำประมาณ 2 – 5 ลบ.ซม. ซึ่งเป็นปริมาณที่เพียงพอสำหรับใช้อุปโภคบริโภคเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่มีศักยภาพพอที่จะใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

3) แหล่งน้ำชลประทาน

แหล่งน้ำชลประทานที่มีอยู่ภายในจังหวัด ประกอบด้วยแหล่งน้ำตามโครงการขนาดใหญ่และขนาดกลาง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน และโครงการขนาดเล็กที่สร้างเสร็จแล้วทั้งสิ้นปีงบประมาณ 2543 รวม 197 โครงการ สามารถเก็บกักน้ำได้ 599,523 ล้าน ลบ.ม. และมีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ 614,550 ไร่ หรือร้อยละ 27.36 ของพื้นที่ถือครอง ทางการเกษตรของจังหวัด

4 ทรัพยากรแร่

จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดหนึ่งในหลายจังหวัดของประเทศไทยที่เคยมีการผลิตแร่เศรษฐกิจที่สำคัญ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศโดยตรงและเป็นสินค้าส่งออกต่อเนื่องกันมาเป็นเวลานาน ถึงแม้ว่าปัจจุบันแหล่งแร่ส่วนใหญ่จะมีการผลิตไม่มากนักจนถึงหยุดกิจการไปก็ตาม แต่จังหวัดเชียงรายก็ยังจัดได้ว่ามีสถานภาพศักยภาพของทรัพยากรแร่หลายชนิด กระจายกระจายอยู่ในหลายบริเวณ ทรัพยากรแร่จังหวัดเชียงรายสามารถจำแนกเป็นประเภทตามลักษณะการใช้ประโยชน์ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มแร่เพื่อการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานและโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ ได้แก่ หินปูน และทราย
- 2) กลุ่มแร่เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ได้แก่ ทองคำ ดีบุก หินสแตน พลวง แมงกานีส ฟลูออไรต์ บอแรกซ์ โพโรไฟไลต์ และแบไรต์

5. ความหลากหลายทางชีวภาพ

จังหวัดเชียงรายมีพื้นที่ชุ่มน้ำ 3 แห่ง คือ

- 1) แอ่งเชียงแสน อยู่ที่อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เป็นที่ราบลุ่ม น้ำท่วมถึงปีที่มีน้ำตลอดปี และหนองน้ำที่มีน้ำบางฤดู แอ่งเชียงแสน มีเนื้อที่ 62.4 ตารางกิโลเมตร (39,000 ไร่) สภาพทางชีวภาพ พื้นที่ชุ่มน้ำสภาพทางชีวภาพ พื้นที่ชุ่มน้ำแอ่งเชียงแสนถูกล้อมรอบด้วยเนินเขา และประกอบด้วยแม่น้ำเล็ก ๆ หลายสาย หนอง บึง ป่าไม้และทุ่งหญ้า จึงเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์และพืชหลากหลายชนิด

2. หนองฮ่าง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
3. หนองหลวง อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

ด้านสิ่งแวดล้อม

1. คุณภาพน้ำ

จากการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพน้ำ จังหวัดเชียงราย ประจำเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2551 สรุป ได้ดังนี้

1) คุณภาพน้ำกก จำนวน 4 สถานี พบว่า อยู่ในเกณฑ์ดี จำนวน 1 สถานี คิดเป็นร้อยละ 25.0 และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ 3 สถานี คิดเป็นร้อยละ 75.0 โดยรวมคุณภาพแม่น้ำกกทั้งสายอยู่ในเกณฑ์ดีถึงพอใช้

2) คุณภาพน้ำอิง จำนวน 2 สถานี พบว่า อยู่ในเกณฑ์ดี 1 สถานี คิดเป็นร้อยละ 50.0 และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม 1 สถานี คิดเป็นร้อยละ 50.0 โดยรวมคุณภาพน้ำอิงทั้งสายอยู่ในเกณฑ์ดีถึงเสื่อมโทรม โดยบริเวณสะพานแม่น้ำอิง ต.เม็งราย อ.พญาเม็งราย คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม อันเนื่องมาจากการปนเปื้อนของแบคทีเรียในปริมาณที่สูง

3) คุณภาพน้ำจัน จำนวน 2 สถานี พบว่า อยู่ในเกณฑ์พอใช้ 1 สถานี คิดเป็นร้อยละ 50.0 และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม 1 สถานี คิดเป็นร้อยละ 50.0 โดยรวมคุณภาพน้ำจันทั้งสายอยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงเสื่อมโทรม โดยบริเวณตลาดแม่จัน อ.แม่จัน คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม พบการปนเปื้อนของแบคทีเรียในปริมาณสูง ทั้งนี้เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นตลาดและมีการระบายน้ำทิ้งชุมชนลงสู่แหล่งน้ำโดยตรง

2. คุณภาพอากาศ

จังหวัดเชียงรายได้ประสบปัญหาหมอกควันทางอากาศมีสาเหตุมาจากการเผาในที่โล่งและไฟฟ้า โดยเฉพาะปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM 10) ซึ่งรายงานของกรมควบคุมมลพิษพบว่า มีแนวโน้มสูงขึ้นเกินค่ามาตรฐาน (เฉลี่ย 24 ชั่วโมง ไม่เกิน 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ณ จุดตรวจคือที่โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2550 เป็นต้นมา และได้ประกาศเป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในวันที่ 14 มีนาคม 2550 โดยวันที่ 16 มีนาคม 2550 เป็นวันที่มีฝุ่นละอองฟุ้งกระจายมากที่สุด มีค่า 211.9 ไมโครกรัมต่อ ลูกบาศก์เมตรและตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน 2550 เป็นต้นมา เกิดพายุฤดูร้อนมีผลทำให้อากาศกลับเข้าสู่ภาวะปกติ จากเหตุการณ์ดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทั่วไปด้วย

3. ขยะมูลฝอย

จังหวัดเชียงรายมีปริมาณขยะมูลฝอย รวม 225 ตันต่อวัน อัตราการทิ้งเฉลี่ย 1.04 กิโล /คน/วัน ปริมาณการบริการเก็บขน 217.58 ตัน/วัน ปริมาณขยะรีไซเคิลก่อนนำไปกำจัด 16.65 ตัน/วัน

4. กากสารพิษและสารอันตราย

การดำเนินการจัดการของเสียอันตรายและขยะมูลฝอยคิดเขี่ยยังมีน้อย พบว่า ของเสียอันตรายยังคงถูกนำไปกำจัดร่วมกับขยะมูลฝอยทั่วไป เนื่องจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ยังขาดความรู้และขาดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการของเสียอันตรายเหล่านี้ รวมทั้งยังขาดสถานที่กำจัดของเสียอันตราย ในส่วนของการนำของเสียอันตรายจากชุมชนกลับมาใช้ประโยชน์ก็ยังไม่เป็นที่แพร่หลาย เพราะเทคโนโลยีดังกล่าวมี

ราคาสูง และขาดการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐ ทำให้การดำเนินการด้านนี้มีน้อย ส่วนการกำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อ ส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของแต่ละโรงพยาบาลในการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อ โดยสถานพยาบาลของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่จะใช้ระบบเตาขยะมูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเตาเผาขนาดเล็ก

5. สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

จากข้อมูลการสำรวจโดยภาพถ่ายทางอากาศ พบว่าเชียงรายมีแหล่งโบราณคดีมากถึง 200 แห่ง แต่ในปัจจุบันแหล่งโบราณคดีบางแห่งก็ถูกบุกรุก โกลบเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย เพื่อทำการเกษตร และแหล่งประกอบการอื่น ๆ ในบรรดาแหล่งโบราณคดีทั้งหลายของเชียงราย เมืองโบราณได้ชื่อว่าเป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรมของล้านนาที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาในอดีต คือ เมืองโบราณเชียงแสน ซึ่งปัจจุบัน กรมศิลปากรได้เข้าไปทำการศึกษา จัดทำแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาไปในแนวทางที่ถูกต้อง ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการบูรณะชุดแต่ง โดยจะใช้แผนแม่บทในการเสนอของบประมาณในการบูรณะต่อไป แต่เชียงรายยังมีแหล่งโบราณคดีขนาดใหญ่ที่ควรทำการศึกษาอีกมากมายหลายแหล่ง เช่น เวียงหนองล่อง อำเภอเชียงแสน เวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า และดงเวียงแก่น อำเภอเวียงแก่น รวมทั้งแหล่งโบราณสถานที่กระจายอยู่ทั้พื้นที่ของจังหวัดเชียงราย ซึ่งได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติแล้ว จำนวน 48 แห่ง ส่วนใหญ่จะเป็นวัด และอนุสรณ์สถาน

ส่วนที่ 2

แนวคิดในการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา

2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติ

วิสัยทัศน์และพันธกิจ

วิสัยทัศน์ประเทศไทย

มุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มี ธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี”

พันธกิจ

เพื่อให้การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เห็นควรกำหนดพันธกิจของการพัฒนาประเทศดังนี้

(1) พัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม นำความรอบรู้อย่างเท่าทัน มีสุขภาวะที่ดีอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น ชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้ดุลยภาพของความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(2) เสริมสร้างเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม มุ่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถแข่งขันได้ มีภูมิคุ้มกันความเสี่ยงจากความผันผวนของสภาพแวดล้อมในยุคโลกาภิวัตน์ บนพื้นฐานการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพมีระดับการออมที่ พอเพียง มีการปรับโครงสร้างการผลิตและบริการบนฐานความรู้และนวัตกรรม ใช้จุดแข็งของความหลากหลายทางชีวภาพและเอกลักษณ์ความเป็นไทยควบคู่กับการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ และการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ พลังงาน กฎกติกา และกลไกสนับสนุนการแข่งขันและกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม

(3) ดำรงความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพ สิ่งแวดล้อม สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนเป็นธรรมและมีการสร้างสรรค์คุณค่า สนับสนุนให้ชุมชนมีองค์ความรู้และสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อคุ้มครองฐานทรัพยากร คุ้มครองสิทธิและส่งเสริมบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากร ปรับแบบแผนการผลิตและ การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรักษาผลประโยชน์ของชาติ จากข้อตกลงตามพันธกรณีระหว่างประเทศ

(4) พัฒนาระบบบริหารจัดการประเทศให้เกิดธรรมาภิบาลภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มุ่งสร้างกลไกและกฎระเบียบที่เอื้อต่อการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาสู่ทุกภาคี ควบคู่กับการเสริมสร้างความโปร่งใส สุจริต ยุติธรรม รับผิดชอบต่อสาธารณะ มีการกระจายอำนาจและกระบวนการที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสู่ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และการใช้ทรัพยากร

วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก

เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่ประเทศไทยจะต้องปรับตัวในอนาคต และเพื่อก้าวไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศที่พึงปรารถนาในระยะยาว การพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของการพัฒนาไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้คู่คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องที่ขับเคลื่อนด้วยการเชื่อมโยงบทบาทครอบครัว สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษาเสริมสร้างบริการสุขภาพอย่างสมดุลระหว่างการส่งเสริมการป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพและสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (2) เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชน เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเป็นรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต และอนุรักษ์ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน นำไปสู่การพึ่งตนเองและลดปัญหาความยากจนอย่างบูรณาการ
- (3) เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตสู่การเพิ่มคุณค่า (Value Creation) ของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสาขาการผลิตเพื่อทำให้มูลค่า การผลิตสูงขึ้น
- (4) เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน (Safety Net) และระบบบริหารความเสี่ยงให้กับภาคการเงิน การคลัง พลังงาน ตลาดปัจจัยการผลิต ตลาดแรงงาน และการลงทุน
- (5) เพื่อสร้างระบบการแข่งขันด้านการค้าและการลงทุนให้เป็นธรรมและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ รวมทั้งสร้างกลไกในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาสู่ประชาชนในทุกภาคส่วนอย่างเป็นธรรม
- (6) เพื่อเสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ ควบคู่กับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศและการดำรงชีวิตของคนไทยทั้งในรุ่นปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งสร้างกลไกในการรักษาผลประโยชน์ของชาติอย่างเป็นธรรมและอย่างยั่งยืน
- (7) เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศสู่ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน และขยายบทบาทขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคู่กับการเสริมสร้างกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

เป้าหมาย

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ดังนี้

(1) เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคน ให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อ เสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัวชุมชน และสังคมไทย โดยเพิ่มจำนวนปี การศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเป็น 10 ปี พัฒนากำลังแรงงานระดับกลางที่มีคุณภาพเพิ่มเป็นร้อยละ 60 ของกำลังแรงงาน ทั้งหมด และเพิ่มสัดส่วนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาเป็น 10 คนต่อประชากร 10,000 คน พร้อมทั้งลดปัญหา อาชญากรรมลงร้อยละ 10 และกำหนดให้อายุคาดหมายเฉลี่ยของคนไทยสูงขึ้นเป็น 80 ปี ควบคู่กับลดอัตราเพิ่มของ การเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ใน 5 อันดับแรก คือ หัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน หลอดเลือดสมอง และ มะเร็ง นำไปสู่การเพิ่มผลิตภาพแรงงาน และลดรายจ่ายด้านสุขภาพของบุคคลลงในระยะยาว

(2) เป้าหมายการพัฒนาชุมชนและแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาให้ทุกชุมชนมีแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแผนชุมชนไปใช้ประกอบการจัดสรรงบประมาณปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด และขยายโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และลดสัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจนลงเหลือ ร้อยละ 4 ภายในปี 2554

(3) เป้าหมายด้านเศรษฐกิจ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีความสมดุลและยั่งยืนโดยให้สัดส่วนภาคเศรษฐกิจ ในประเทศต่อภาคการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 75 ภายในปี 2554 สัดส่วนภาคการผลิตเกษตรและ อุตสาหกรรมเกษตรเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15 ภายในปี 2554 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยร้อยละ 3.0-3.5 ต่อปี สัดส่วนหนี้ สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไม่เกินร้อยละ 50 ความยืดหยุ่นการใช้พลังงานเฉลี่ยไม่เกิน 1: 1 ในระยะ ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนเป็นร้อยละ 8 รวมทั้งลดสัดส่วนการใช้พลังงานต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลดการใช้ถ่านหินในภาคการขนส่งให้เหลือร้อยละ ๓๐ ของการใช้ พลังงานทั้งหมด รายได้ของกลุ่มที่มีรายได้สูงสุดร้อยละ 20 แรกมีสัดส่วนไม่เกิน 10 เท่าของรายได้ของกลุ่มที่มี รายได้ต่ำสุดร้อยละ 20 ภายในปี 2554 และสัดส่วนผลผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวล รวมในประเทศ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

(4) เป้าหมายการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมรักษาความอุดมสมบูรณ์ของฐาน ทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพโดยให้มีพื้นที่ป่าไม้ไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 33 และต้องเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 18 ของพื้นที่ประเทศ รักษาพื้นที่ทำการเกษตรในเขตชลประทานไว้ไม่น้อยกว่า 31,000,000 ไร่ และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อการดำรงคุณภาพชีวิตที่ดีและไม่เป็นภัยคุกคามต่อระบบ นิเวศ โดยรักษาคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำต่างๆ และแหล่งน้ำธรรมชาติให้อยู่ในเกณฑ์พอใช้และดีร่วมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85 คุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM₁₀) ต้องมีค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงไม่เกิน 120

มก./ลบ.ม. อัตราการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อประชากรลดลงร้อยละ 5 จากปี 2546 คือไม่เกิน 3.5 ตัน/คน/ปี
ควบคุมอัตราการผลิตขยะในเขตเมืองไม่ให้เกิน 1 กก./คน/วัน และของเสียอันตรายจากชุมชนและอุตสาหกรรม
ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องร้อยละ 80 ของปริมาณของเสียอันตรายทั้งหมด

(5) เป้าหมายด้านธรรมาภิบาล มุ่งให้ธรรมาภิบาลของประเทศดีขึ้น มีคะแนนภาพลักษณ์ของความโปร่งใส
อยู่ที่ 5.0 ภายในปี ๒๕๕๔ ระบบราชการมีขนาดที่เหมาะสม และมีการดำเนินงานที่คุ้มค่าเพิ่มขึ้น ลดกำลังคนภา
ราชการให้ได้ร้อยละ 10 ภายในปี 2554 ธรรมาภิบาลในภาคธุรกิจเอกชนเพิ่มขึ้น ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการ
จัดเก็บรายได้และมีอิสระในการพึ่งตนเองมากขึ้น และภาคประชาชนมีความเข้มแข็งรู้สิทธิ หน้าที่ และมีส่วนร่วม
มากขึ้นในการตัดสินใจและรับผิดชอบในการบริหารจัดการประเทศรวมทั้งให้มีการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ
ประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลในบริบทไทยเพิ่มขึ้นในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่ปรับเปลี่ยนเร็วและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น
จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เหมาะสม โดยเสริมสร้างความแข็งแกร่งของโครงสร้างของระบบ
ต่างๆ ภายในประเทศให้มีศักยภาพ แข่งขันได้ในกระแสโลกาภิวัตน์และสร้างฐานความรู้ให้เป็นภูมิคุ้มกันต่อการ
เปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างรู้เท่าทัน ควบคู่ไปกับการกระจายการพัฒนาที่เป็นธรรม และเสริมสร้างความเท่าเทียมกัน
ของกลุ่มคนในสังคม และความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
คุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คงความสมบูรณ์เป็นรากฐานการพัฒนาที่มั่นคงและเป็นฐานการดำรงวิถีชีวิตของชุมชนและ
สังคมไทย ตลอดจนการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศทุกระดับอันจะนำไปสู่การพัฒนา
ประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน สามารถดำรงอยู่ในประชาคมโลก ได้อย่างมีเกียรติภูมิและมีศักดิ์ศรี โดยมียุทธศาสตร์การ
พัฒนาที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ให้มีความสำคัญกับ

(1) การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของ
คนทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต เริ่มตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐานเข้มแข็ง มีทักษะชีวิตพัฒนาสมรรถนะ ทักษะของ
กำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการ พร้อมก้าวสู่โลกของการทำงานและการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ สร้างและ
พัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศโดยเฉพาะในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้
อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตจัดการองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้สมัยใหม่ตั้งแต่ระดับชุมชนถึง
ประเทศ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

(1) การเสริมสร้างสุขภาพคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ เน้นการพัฒนา ระบบสุขภาพอย่างครบวงจร มุ่งการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ เสริมสร้างคนไทยให้มีความมั่นคงทางอาหารและการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย ลด ละ เลิกพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ

(3) การเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข มุ่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของคนในสังคมบนฐานของความมีเหตุมีผล ดำรงชีวิตอย่างมั่นคงทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน พัฒนาระบบการคุ้มครองทางเศรษฐกิจและสังคมที่หลากหลายและครอบคลุมทั่วถึง สร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน ส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีความปลอดภัย น่าอยู่ บนพื้นฐานของความยุติธรรม ในสังคมเสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมแบบบูรณาการและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังควบคู่กับการเสริมสร้างจิตสำนึกด้านสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง และความตระหนักถึงคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อลดความขัดแย้ง

ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศไทยให้ความสำคัญ

(1) การบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง ด้วยการส่งเสริมการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชน มีกระบวนการจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างเป็นขั้นตอน มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชน มีกระบวนการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนในการนำไปสู่การพึ่งตนเอง รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลง

(2) การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน ด้วยการบูรณาการกระบวนการผลิตบนฐานศักยภาพ และความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุล เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงภายในชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการและสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ที่มีการจัดสรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมแก่ชุมชน ส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างเครือข่ายองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสร้างระบบบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชนควบคู่กับการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการการตลาด และทักษะในการประกอบอาชีพ

(3) การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติ และเกื้อกูล ด้วยการส่งเสริมสิทธิชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสงวนอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนา ใช้ประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ รวมทั้งสร้างกลไกในการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืนให้ความสำคัญกับ

(1) การปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภาพและคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และความเป็นไทย โดยปรับโครงสร้างภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการที่ใช้กระบวนการพัฒนา คลัสเตอร์และห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งเครือข่ายชุมชนบนรากฐานของความรู้สมัยใหม่ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทยและความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อสร้างสินค้าที่มีคุณภาพและมูลค่าสูงมีตราสินค้าเป็นที่ยอมรับของตลาด รวมทั้งสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดี เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศและส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ ตลอดจนการบริหารองค์ความรู้อย่างเป็นระบบการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การปฏิรูปองค์การปรับปรุงกฎระเบียบ และพัฒนาระบบมาตรฐานในด้านต่างๆ รวมทั้งการดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศให้สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิต และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

(2) การสร้างภูมิคุ้มกันของระบบเศรษฐกิจ โดยการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้มั่นคงและสนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิต โดยการระดมทุนไปสู่ภาคการผลิตที่มีประสิทธิภาพ พัฒนารัฐวิสาหกิจให้มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพบนหลักการบริหารจัดการที่ดีเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสวัสดิการสูงสุดแก่ประเทศการส่งเสริมการออมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นแหล่งระดมทุนและเป็นหลักประกันในชีวิตของประชาชนและการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและการพัฒนาแหล่งพลังงานทางเลือกเพื่อลดการพึ่งพิงการนำเข้าพลังงานและประหยัดเงินตราต่างประเทศ

(3) การสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรม โดยส่งเสริมการแข่งขันการประกอบธุรกิจในระบบอย่างเสรี เป็นธรรม และป้องกันการผูกขาด กระจายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไปสู่ภูมิภาคอย่างสมดุลและเป็นธรรมให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึงเพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพและความครอบคลุมของการให้บริการของระบบการเงินฐานรากให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก ด้วยการพัฒนาองค์การการเงินชุมชนให้เข้มแข็ง รวมทั้งดำเนินนโยบายการคลังเพื่อส่งเสริมการกระจายรายได้ โดยกระจายอำนาจการจัดเก็บภาษี การจัดทำงบประมาณและการเบิกจ่ายและการก่อหนี้ภายใต้กรอบการรักษาวินัยทางการคลังสู่ท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้ความสำคัญกับ

(1) การรักษาฐานทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศเพื่อรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสร้างองค์ความรู้ ส่งเสริมสิทธิชุมชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร ตลอดจนพัฒนาระบบการจัดการร่วมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดเขต และการจัดการเชิงพื้นที่ภายใต้การจัดทำข้อตกลงกับชุมชนท้องถิ่นในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติหลัก ได้แก่ ดิน น้ำ ป่าไม้ ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง ทรัพยากรแร่ รวมถึงการมีมาตรการหยุดใช้ทรัพยากรที่สำคัญที่ถูก

ทำลายสูงเป็นการชั่วคราว และการสร้างกลไกแก้ปัญหาค่าความขัดแย้งอย่างสันติวิธีรวมทั้งการพัฒนากระบวนการจัดการ และการป้องกันภัยพิบัติ

(2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการปรับแบบแผนการผลิตและพฤติกรรมผู้บริโภคไปสู่การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เพื่อลดผลกระทบต่อฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดนโยบายสาธารณะ และใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์ทั้งด้านการเงินและการคลัง รวมทั้งการสร้างตลาดสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดมลพิษและควบคุมกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต โดยผลักดันให้เกิดระบบประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ระบบประเมินผลกระทบทางสังคมและสุขภาพในโครงการพัฒนาของรัฐ หรือที่รัฐอนุมัติให้เอกชน ดำเนินการ ควบคู่กับการยกระดับขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมตลอดจนมีกลไกกำหนดจุดยืนต่อพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม

(3) การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางสำคัญ เริ่มจากการจัดการองค์ความรู้และสร้างภูมิคุ้มกันการคุ้มครอง ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพจากการคุกคามภายนอก โดยเฉพาะจากพันธกรณีระหว่างประเทศ สร้างระบบการคุ้มครองสิทธิชุมชน และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม ส่งเสริมการใช้ความหลากหลายทางชีวภาพในการสร้างความมั่นคงของภาคเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถและสร้างนวัตกรรมจากทรัพยากรชีวภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศ

ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ มุ่งเสริมสร้าง ความเป็นธรรมในสังคมอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับ

(1) การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทย โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล แก่เยาวชน และประชาชนทุกระดับ อย่างต่อเนื่องจริงจังพร้อมทั้งพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำประชาธิปไตยที่มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ในสังคมทุกระดับเพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคมตลอดจนวางรากฐาน กระบวนการประชาธิปไตยโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและเพิ่มประสิทธิภาพกลไกและกระบวนการ ตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยและการเมืองให้เข้มแข็งและเป็นอิสระ มากขึ้น

(2) เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชนให้สามารถเข้าร่วมในการบริหารจัดการประเทศ โดยส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวและรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันให้เข้มแข็งส่งเสริมให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม อย่างเท่าเทียมและร่วมในกระบวนการบริหารจัดการประเทศให้เกิดความเป็นธรรมและความโปร่งใสในการพัฒนาประเทศ เสริมสร้างความเข้มแข็ง และสร้างเครือข่ายการทำงานของกลไกตรวจสอบภาคประชาชนเพื่อติดตาม ตรวจสอบการใช้อำนาจของภาครัฐได้อย่างเข้มแข็งมีประสิทธิภาพ

(3) สร้างภาคีราชการที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาลเน้นการบริการแทนการกำกับควบคุม และทำงานร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนา เน้นการพัฒนาประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจด้วยการปรับบทบาทโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการภาครัฐและรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพทันสมัย ลดการบังคับควบคุม คำนึงถึงความต้องการของประชาชนและทำงานร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนาเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐ และรัฐวิสาหกิจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการสาธารณะและลดภาระการลงทุนของภาครัฐ ตลอดจนพัฒนากลไกการกำกับดูแลที่เข้มแข็งเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมโปร่งใส โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศและคุ้มครองผู้ใช้บริการ โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการปลูกฝังจิตสำนึกข้าราชการให้เห็นความสำคัญและยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลและยึด/ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างเคร่งครัด

(4) การกระจายอำนาจการบริหารจัดการประเทศสู่ภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยพัฒนาศักยภาพ และกระจายอำนาจการตัดสินใจให้ท้องถิ่นมีบทบาทสามารถรับผิดชอบในการบริหารจัดการบริการสาธารณะ ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่และสามารถสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

(5) ส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชนให้เกิดความเข้มแข็ง สุจริต และมีธรรมาภิบาล โดยมีมาตรการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ธุรกิจเอกชนทั้งที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และธุรกิจเอกชนทั่วไปเป็น“บรรษัทภิบาล” เพิ่มขึ้น สร้างจิตสำนึกในการประกอบธุรกิจอย่างซื่อสัตย์ยุติธรรมต่อผู้บริโภค และเป็นธรรมกับธุรกิจคู่แข่ง พร้อมทั้งยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคม แบ่งปันผลประโยชน์คืนสู่สาธารณะ ตลอดจนสนับสนุนสถาบันวิชาชีพธุรกิจประเภทต่างๆ ให้มีบทบาทในการสร้างธรรมาภิบาลแก่ภาคธุรกิจมากขึ้น

(6) การปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบ และขั้นตอน กระบวนการเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อสร้างความสมดุลในการจัดสรรประโยชน์จากการพัฒนา ด้วยการเปิดโอกาสให้ภาคีและกลุ่มต่างๆมีส่วนร่วมในการเสนอแนะและตรากฎหมายเพื่อประสานประโยชน์ของภาคส่วนต่างๆ ให้เสมอภาคและมีความสมดุล โดยการปฏิรูปกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ ลดการใช้ดุลพินิจของข้าราชการและเจ้าหน้าที่รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งของกลไกการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ เพื่อสร้างความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการขนาดเล็กและผู้ประกอบการใหม่

(7) การรักษาและเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการประเทศสู่ดุลยภาพและความยั่งยืน โดยการพัฒนาศักยภาพ บทบาท และภารกิจของหน่วยงานด้านการป้องกันประเทศ ความมั่นคง และการรักษาความสงบเรียบร้อย ให้มีประสิทธิภาพมีความพร้อมในการป้องกันประเทศและตอบสนองต่อภัยคุกคามในทุกรูปแบบสถานการณ์ได้ฉับไว พร้อมทั้งผนึกพลังร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ดำเนินการป้องกันและพัฒนาประเทศให้สามารถพิทักษ์รักษาเอกราชสถาบันพระมหากษัตริย์ผลประโยชน์ของชาติ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

นโยบายรัฐบาล
นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี
แถลงต่อรัฐสภา
วันจันทร์ที่ 29 ธันวาคม 2552

รัฐบาลถือเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องนำประเทศไทยให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกที่กำลังเกิดขึ้นและพัฒนาไปสู่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนแก้ไขวิกฤตทางสังคมที่มีความแตกแยกและพัฒนาให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ยุติวิกฤตทางการเมืองและปฏิรูปการเมืองให้มีความมั่นคงตามแนวทางระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในการนี้รัฐบาลจะดำเนินการให้บรรลุภารกิจดังกล่าวภายใต้แนวทางพื้นฐานหลัก 4 ประการ คือ

1. ปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ให้มีความมั่นคงในการเป็นศูนย์รวมจิตใจและความรักสามัคคีของคนในชาติและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้เหนือความขัดแย้งทุกรูปแบบพร้อมทั้งดำเนินการทุกวิถีทางอย่างจริงจังเพื่อป้องกันมิให้มีการล่วงละเมิดพระบรมเดชานุภาพ
2. สร้างความปรองดองสมานฉันท์ บนพื้นฐานของความถูกต้อง ยุติธรรมและการยอมรับของทุกภาคส่วน
3. ฟื้นฟูเศรษฐกิจ ให้ขยายตัวอย่างยั่งยืน และบรรเทาผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจที่ประชาชนจะประสบ
4. พัฒนาประชาธิปไตยและระบบการเมือง ให้มีความมั่นคง มีการปฏิบัติตามกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาค เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของสากลรัฐบาลจะบริหารราชการแผ่นดินโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการใช้คุณธรรมนำความรู้ และจะปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างเคร่งครัดโดยแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ ระยะเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการและมีกำหนดเวลาแล้วเสร็จในปีแรกอย่างชัดเจนและระยะการบริหารราชการ 3 ปีของรัฐบาลซึ่งมีกำหนดเริ่มต้นตั้งแต่ปีแรกเป็นต้นไปดังต่อไปนี้

1. นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก

1.1 การสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวมเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ภาคประชาชนและเอกชนในการลงทุนและการบริโภค

- 1.1.1 เสริมสร้างความสมานฉันท์และความสามัคคีของให้เกิดขึ้นโดยเร็วโดยแนวทาง

สันติ รับฟังความเห็นจากทุกฝ่ายและหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชาติในทุกกรณี รวมทั้งฟื้นฟูระเบียบสังคมและบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

1.1.2 จัดให้มีสำนักงานบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นองค์กรถาวร เพื่อทำหน้าที่แก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ชายแดนภาคใต้โดยยึดมั่นหลักการสร้างความสมานฉันท์และแนวทาง“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ใช้กระบวนการยุติธรรมกับผู้กระทำผิดอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม

1.1.3 ปฏิรูปการเมือง โดยจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการปฏิรูป โดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เพื่อวางระบบการบริหารประเทศให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพ ในแนวทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.1.4 เร่งสร้างความเชื่อมั่นของประเทศไทยในสายตาของชาวโลก โดยให้ความสำคัญต่อการรวมมืออาเซียนเป็นลำดับแรก และร่วมมือกับรัฐสภาในการพิจารณาอนุมัติเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ประเทศไทยในฐานะสมาชิกประชาคมอาเซียน

1.1.5 ฟื้นฟูเศรษฐกิจที่กำลังประสบปัญหาเป็นการเร่งด่วน โดยจัดทำเป็นแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะสั้นที่ครอบคลุมภาคเกษตรและเกษตรกรรม ภาคบริการและการท่องเที่ยวภาคการส่งออก ภาคอสังหาริมทรัพย์การสร้างงานและสร้างรายได้ในชนบทการพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติและฟื้นฟูทรัพยากรให้แล้วเสร็จ ภายในเดือนมกราคม2552

1.1.6 เร่งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติและเร่งรัดมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยว โดยการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการประชาสัมพันธ์ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ ส่งเสริมการท่องเที่ยวของคนไทยในประเทศ

1.1.7 เร่งลงทุนเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยให้ความสำคัญแก่โครงการลงทุนที่มีความคุ้มค่ามากที่สุดเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุน ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1.2 การรักษาและเพิ่มรายได้ของประชาชน

1.2.1 ร่วมมือกับภาคเอกชนในการดำเนินมาตรการชะลอการเลิกจ้างและป้องกันการขยายตัวของการเลิกจ้างในภาคอุตสาหกรรมและบริการ ทั้งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม โดยใช้มาตรการจูงใจเพื่อลดภาระของภาคเอกชนในการชะลอการเลิกจ้างงาน

1.2.2 ดำเนินมาตรการเร่งด่วนเฉพาะหน้า เพื่อรองรับปัญหาแรงงานว่างงาน จากภาคอุตสาหกรรมและนักศึกษาจบใหม่ โดยจัดโครงการฝึกอบรมแรงงานที่ว่างงานประมาณ 500,000 คน ในระยะเวลา 1 ปี ตามกลุ่มความถนัดและศักยภาพ

1.2.3 เร่งรัดดำเนินการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ถูกเลิกจ้างและ
ผู้ว่างงานอันเนื่องมาจากวิกฤตเศรษฐกิจ โดยการดูแลให้ได้รับสิทธิประโยชน์ที่จะได้ตามกฎหมายโดยเร็ว การหา
งานใหม่ การส่งเสริมอาชีพอิสระการสร้างงาน และการเพิ่มพูนทักษะเพื่อปรับเปลี่ยนอาชีพ รวมทั้งการจัดสวัสดิการ
ที่จำเป็น

1.2.4 สร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยัง
ชีพ หรือไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ โดยจัดสรรเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่แสดงความ
จำนงโดยการขอขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับการสงเคราะห์ รวมทั้งขยายเพดานให้กู้ยืมจากกองทุนผู้สูงอายุเป็น 30,000
บาทต่อราย

1.2.5 เพิ่มมาตรการด้านการคลัง เพื่อช่วยเพิ่มรายได้ของประชาชนและกระตุ้นธุรกิจ
ในสาขาที่ได้รับผลกระทบ

1.2.6 สร้างรายได้และศักยภาพทางเศรษฐกิจในระดับฐานราก โดยการจัดตั้งกองทุน
เศรษฐกิจพอเพียง และจัดสรรเงินเพิ่มเติมให้แก่องค์กรที่เคยจัดสรรให้เดิม เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำและพัฒนา
ทรัพยากรธรรมชาติระดับชุมชน

1.2.7 ดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรผ่านกลไกและเครื่องมือของ
รัฐให้มีประสิทธิภาพ และเร่งสร้างระบบประกันความเสี่ยงทางการเกษตร ทั้งระบบประกันความเสี่ยงราคาพืชผล
ผ่านกลไกตลาดซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตรและระบบประกันภัยพืชผลอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ

1.2.8 เร่งรัดและพัฒนาตลาดและระบบการกระจายสินค้าของสินค้าเกษตรและสินค้า
ชุมชน เพื่อกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศและการส่งออก

1.2.9 จัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบาย
และวางแผนพัฒนาการเกษตรอย่างเป็นระบบและมีระบบการคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกร รวมทั้ง
พัฒนาความเข้มแข็งของเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน

1.2.10 ส่งเสริมบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทั่วประเทศให้
ปฏิบัติงานเชิงรุก ในการส่งเสริมสุขภาพในท้องถิ่นและชุมชน การดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ การดูแลผู้ป่วยใน
โรงพยาบาล และการเฝ้าระวังโรคในชุมชน โดยจัดให้มีสวัสดิการค่าตอบแทนให้แก่ อสม. เพื่อสร้างแรงจูงใจหนุน
เสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

1.3 การลดภาระค่าครองชีพของประชาชน

1.3.1 ให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี โดยสนับสนุนตำราในวิชาหลักให้แก่
ทุกโรงเรียน จัดให้มีชุดนักเรียนและอุปกรณ์การเรียนฟรีให้ทันปีการศึกษา 2552 และสนับสนุนค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อ
ลดเขยรายการต่างๆ ที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครอง

1.3.2 กำกับดูแลราคาสินค้าอุปโภคบริโภคและบริการที่มีความจำเป็นต่อการครองชีพ ให้มีราคาที่เป็นธรรม สะท้อนต้นทุนอย่างเหมาะสมและไม่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค

1.3.3 ดำเนินมาตรการลดภาระค่าครองชีพของประชาชนในส่วนของทางเดินเท้า ทางเท้า หุ่นยนต์ และบริการด้านสาธารณสุข โดยปรับปรุงมาตรการที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องกับสถานะทางเศรษฐกิจ และอยู่บนหลักการของการใช้และบริโภคอย่างประหยัด

1.3.4 ใช้กองทุนน้ำมันในการรักษาเสถียรภาพของราคาน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและการใช้น้ำมันอย่างประหยัด

1.4 จัดตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ และคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) เพื่อเร่งรัดติดตามแก้ไขปัญหา ลดขั้นตอนในการปฏิบัติ และกำหนดมาตรการและโครงการเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในภาวะเร่งด่วน

ในส่วนของนโยบายที่จะดำเนินการภายในช่วงระยะเวลา ๓ ปีของรัฐบาลชุดนี้ รัฐบาลจะดำเนินนโยบายหลักในการบริหารประเทศซึ่งปรากฏตามนโยบายข้อที่ ๒ ถึงข้อที่ ๘ ดังต่อไปนี้

2. นโยบายความมั่นคงของรัฐ

2.1 ปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ให้มีความมั่นคง

ในการเป็นศูนย์รวมจิตใจและความรักสามัคคีของคนในชาติ โดยการเสริมสร้างจิตสำนึกให้มีความจงรักภักดี เทิดทูน ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งป้องกันอย่างจริงจัง มิให้มีการล่วงละเมิดพระบรมเดชานุภาพ

2.2 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศให้มีความพร้อมในการรักษาเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดน รวมทั้งการคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติ

2.3 เสริมสร้างสันติภาพของการอยู่ร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้าน มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยการเจรจาโดยสันติวิธี ให้ความสำคัญกับการสำรวจและการปักปันเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างถูกต้องตามข้อตกลงและสนธิสัญญา

2.4 แก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบไม่ให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคง โดยการปรับปรุงระบบการเข้าเมือง การจัดระเบียบชายแดน และการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว

2.5 เสริมสร้างศักยภาพในการจัดการกับปัญหายุทธศาสตร์ความมั่นคง โดยให้ความสำคัญแก่การพัฒนาระบบและกลไกต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติทุกรูปแบบ

3. นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต

3.1 นโยบายการศึกษา

3.1.1 ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการ ปรับปรุง

กฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และระดมทรัพยากรเพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา

3.1.2 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ โดยมุ่งเน้นใน

ระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อให้สนองตอบความต้องการด้านบุคลากรของภาคเศรษฐกิจ

3.1.3 พัฒนาคู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้ครูดี ครูเก่ง มีคุณธรรม

มีคุณภาพ และมีวิทยฐานะสูงขึ้น ลดภาระงานครูที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามโครงการคืนครูให้นักเรียน มีการดูแลคุณภาพชีวิตของครูด้วยการปรับโครงสร้างหนี้และจัดตั้งกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตครู

3.1.4 จัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึง

มัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน

3.1.5 ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความ

เป็นเลิศ โดยการจัดกลุ่มสถาบันการศึกษาตามศักยภาพปรับเงินเดือนค่าตอบแทนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น

3.1.6 ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้มีการประណ

และใกล้เคียงหนี้ รวมทั้งขยายกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและปริญญาตรีเพิ่มขึ้น

3.1.7 ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเชิง

สร้างสรรค์อย่างชาญฉลาด เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้

3.1.8 เร่งรัดการลงทุนด้านการศึกษาและการเรียนรู้อย่างบูรณาการในทุกระดับ

การศึกษาและในชุมชน โดยใช้พื้นที่และโรงเรียนเป็นฐานในการบูรณาการทุกมิติ และยึดเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นหลักในการยกระดับคุณภาพโรงเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และส่งเสริมความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและวิจัยพัฒนาในภูมิภาค

3.2 นโยบายแรงงาน

3.2.1 ดำเนินการให้แรงงานทั้งในและนอกระบบได้รับการคุ้มครองตามมาตรฐาน

แรงงานไทย โดยเฉพาะในด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพการจ้างงาน

3.2.2 ปฏิรูประบบประกันสังคมให้มีความเข้มแข็งมั่นคง ให้มีการบริหารจัดการที่เป็น

อิสระ โปร่งใส และขยายความคุ้มครองถึงบุตรและคู่สมรสของผู้ประกันตนในเรื่องการเจ็บป่วย รวมทั้งเพิ่มสิทธิประโยชน์อื่น ๆ เพิ่มเติมให้แก่ผู้ประกันตน

3.2.3 พัฒนาและฝึกอบรมแรงงานทุกระดับให้มีความรู้และทักษะฝีมือที่มีมาตรฐาน

สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยการเพิ่มขีดความสามารถของสถาบันและศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานที่มีอยู่ทั่วประเทศให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นในการฝึกอบรมฝีมือแรงงานด้วยการระดมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชน

3.2.4 ส่งเสริมให้แรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศอย่างมีศักดิ์ศรี และมีคุณภาพชีวิต

ที่ดี โดยการสนับสนุนด้านสินเชื่อการไปทำงานในต่างประเทศการฝึกอบรมทักษะฝีมือและทักษะการใช้ภาษา การสร้างหลักประกัน การคุ้มครองดูแล

3.2.5 สนับสนุนสวัสดิการด้านแรงงาน โดยจัดตั้งสถาบันความปลอดภัยในการทำงาน

จัดให้มีสถานดูแลเด็กก่อนในสถานประกอบการ และเพิ่มศักยภาพกองทุนเงินทดแทนในการดูแลลูกจ้างที่ประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน

3.2.6 จัดระบบการจ้างงานแรงงานต่างด้าวให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคการ

ผลิต ไม่กระทบต่อการจ้างแรงงานไทย และความมั่นคงของประเทศ โดยการจัดจำแนกประเภทงานที่อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทำ

3.2.7 ส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุและคนพิการ โดยกำหนดให้มีรูปแบบที่

หลากหลาย เหมาะสมตามความสามารถของผู้สูงอายุและคนพิการ

3.3 นโยบายด้านสาธารณสุข

3.3.1 สนับสนุนการดำเนินการตามแนวทางของกฎหมายสุขภาพแห่งชาติ โดยเร่ง

ดำเนินมาตรการสร้างเสริมสุขภาพและลดปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อสุขภาพและการเจ็บป่วยเรื้อรัง โดยประสานความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากภาคีพัฒนาในสาขาต่างๆ

3.3.2 สร้างขีดความสามารถในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค วินิจฉัย และดูแล

รักษาพยาบาลอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงกับทุกภาคส่วน ทุกสาขาที่เกี่ยวข้อง

3.3.3 ปรับปรุงระบบบริการด้านสาธารณสุข โดยลงทุนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

ของภาครัฐในทุกระดับให้ได้มาตรฐาน ยกกระดับสถานอนามัยเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล

3.3.4 ลงทุนผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ควบคู่กับการสร้าง

ขวัญกำลังใจให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ มีการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อให้มีรายได้จากเงินเดือนและค่าตอบแทนอื่นๆ ที่เหมาะสม เป็นธรรม รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพด้านการแพทย์

3.3.5 ผลักดันการขับเคลื่อนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลในระดับนานาชาติ โดยมียุทธศาสตร์การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม

3.4 นโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

3.4.1 ส่งเสริมการทำนุบำรุงและรักษาศิลปวัฒนธรรมไทยทุกด้าน รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ให้มีความก้าวหน้า

3.4.2 เสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวร่วมกับสถาบันทางศาสนา
สถาบันการศึกษา และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ในการปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดีและการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อการใช้เบี่ยงเบนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน

3.4.3 สนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปะและวัฒนธรรมไทยทั้งที่เป็นวิถีชีวิต ค่านิยมที่ดีงาม และความเป็นไทยเพื่อการศึกษาเรียนรู้และเผยแพร่สู่สังคมโลก

3.4.4 ส่งเสริมการปรับปรุงองค์กรและกลไกที่รับผิดชอบด้านศาสนา เพื่อให้การบริหารจัดการ ส่งเสริม ทำนุบำรุงศาสนา มีความเป็นเอกภาพและประสิทธิภาพ

3.5 นโยบายสวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

3.5.1 แก้ไขปัญหาความยากจน โดยการจัดหาที่ดินทำกินให้แก่ผู้มีรายได้น้อย ส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ เช่น การปลูกป่า สร้างความเข้มแข็งของกองทุนหมู่บ้านและแหล่งเงินทุนอื่น ๆ ในระดับชุมชน ให้มีกลไกที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ

3.5.2 ปรับโครงสร้างหนี้ภาคประชาชน เพื่อนำไปสู่การลดหนี้หรือยืดเวลาชำระหนี้ หรือลดอัตราดอกเบี้ย หรือพักชำระดอกเบี้ย

3.5.3 เร่งรัดปรับปรุงแก้ไขปัญหาคูณภาพการอยู่อาศัยคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม
ชุมชน โดยเฉพาะชุมชนผู้มีรายได้น้อยให้ดียิ่งขึ้น โดยปรับปรุงคุณภาพและขยายการให้บริการสาธารณูปโภคให้ทั่วถึง ปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กรภาครัฐด้านการเคหะและการอยู่อาศัยของผู้อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย

3.5.4 สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมในกลุ่มผู้สูงอายุ โดยเน้นบทบาทของสถาบันทางสังคม ชุมชน และเป็นเครือข่ายในการคุ้มครองทางสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมการนำศักยภาพผู้สูงอายุ

3.5.5 ให้ความสำคัญในการคุ้มครองผู้บริโภคในทุกมิติ โดยการรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจ จัดตั้งองค์กรอิสระผู้บริโภค บังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่ให้การคุ้มครองดูแลผู้บริโภคโดยเคร่งครัด

3.5.6 ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างชายหญิง จัดการกระทำความรุนแรง และการเลือกปฏิบัติต่อเด็ก สตรี และผู้พิการ

3.5.7 เร่งรัดการแก้ไขปัญหาเพศผิดอย่างเป็นระบบครบวงจร ทั้งด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

3.5.8 เพิ่มประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยส่งเสริมให้มีระบบติดตามและเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

3.6 นโยบายการกีฬาและนันทนาการ

3.6.1 เสริมสร้างโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มออกกำลังกายและเล่นกีฬา โดยประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาครุทธกิจเอกชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการพัฒนากีฬา

3.6.2 พัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ พร้อมทั้งนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้

3.6.3 ส่งเสริมกีฬาไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและได้รับการยอมรับจากสากลยิ่งขึ้น

3.6.4 ปรับปรุงระบบบริหารจัดการด้านการกีฬา โดยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการกีฬาจัดกิจกรรมและสถานกีฬา

3.6.5 ปรับปรุงกฎหมายการกีฬาและที่เกี่ยวข้อง โดยจัดให้มีกฎหมายกีฬาอาชีพ กฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการนักกีฬา

4. นโยบายเศรษฐกิจ

4.1 นโยบายการบริหารเศรษฐกิจมหภาค

4.1.1 สนับสนุนให้เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ โดยประสานนโยบายการเงินและนโยบายการคลังเพื่อให้มีความสมดุลระหว่างอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ เสถียรภาพของระดับราคา และการจ้างงาน

4.1.2 สร้างเสถียรภาพและความมั่นคงของระบบสถาบันการเงินในประเทศ บริหารสภาพคล่องทางการเงินภายในประเทศ และดูแลการเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศ

4.1.3 พัฒนาตลาดทุนและระบบสถาบันการเงินให้เข้มแข็งและสามารถรองรับผลกระทบจากความผันผวนของสภาวะการเงินโลก และให้สามารถสนับสนุนการลงทุนและการดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคง

4.1.4 ส่งเสริมและรักษาวินัยการคลัง โดยปรับปรุงแนวทางการจัดสรรงบประมาณของประเทศให้สอดคล้องกับกำลังเงินของแผ่นดิน

4.1.5 ปรับปรุงโครงสร้างภาษีและการจัดเก็บภาษี เพื่อให้มีความเป็นธรรม โปร่งใส และสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

4.1.6 กำหนดกรอบการลงทุนภาครัฐ ทั้งในระยะปานกลางและระยะยาวที่มีความชัดเจนของแหล่งเงิน รูปแบบการลงทุน และการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนที่เหมาะสม รวมทั้งพัฒนาเครื่องมือและกลไกการระดมทุนที่มีประสิทธิภาพ

4.1.7 ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจโดยมุ่งเน้นการพัฒนาการให้บริการ การใช้ทรัพย์สินให้เกิดประโยชน์สูงสุด การลดต้นทุนดำเนินงาน การบริหารความเสี่ยง การบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาล

4.2 นโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ

4.2.1 ภาคเกษตร

4.2.1.1 เร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรและพัฒนา ระบบโลจิสติกส์ทางการเกษตร เพื่อเพิ่มผลตอบแทนด้านการเกษตร โดยส่งเสริมการผลิตพืชเศรษฐกิจสำคัญให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

4.2.1.2 ส่งเสริมอาชีพและขยายโอกาสการทำประมง โดยพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ประมงชายฝั่ง และประมงน้ำจืด ทั้งในระดับพื้นบ้านและเชิงอุตสาหกรรม ยกย่องราคาสินค้าประมงโดยท้องถิ่นมีส่วนร่วม

4.2.1.3 พัฒนาศักยภาพสินค้าปศุสัตว์ โดยปรับปรุงและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจสำคัญ

4.2.1.4 ดูแลเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรและการตลาดสินค้าเกษตร โดยจัดให้มีระบบประกันความเสี่ยงด้านราคาสินค้าเกษตร พัฒนาการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้มีความเข้มแข็ง สร้างตลาดกลางเพื่อการค้าส่งและค้าปลีก

4.2.1.5 ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร โดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา มาตรฐานการผลิตและความปลอดภัยด้านสินค้าเกษตรและอาหารตามมาตรฐานสากลในระดับชุมชน

4.2.1.6 สร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยส่งเสริมการทำเกษตรตามแนวพระราชดำริ ขยายกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่

4.2.1.7 เร่งรัดการจัดการแหล่งน้ำ ให้ทั่วถึงและเพียงพอ รวมทั้งเพิ่ม

ประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่อการผลิตทางการเกษตร โดยเน้นการเพิ่มสระน้ำในไร่นาและขุดลอกคูคลอง เพื่อบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้ง

4.2.1.8 คู่มือและรักษาพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำเกษตรกรรม ที่ได้มีการ

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทานแล้ว เพื่อเป็นฐานการผลิตทางการเกษตรในระยะยาว

4.2.1.9 พัฒนาภาคเกษตรให้มีความเข้มแข็ง โดยสร้างและพัฒนาคุณภาพ

เกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการผลผลิตและการบริหารองค์กรเกษตรกรรูปแบบต่าง ๆ ด้วยองค์ความรู้จากนวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

4.2.1.10 แก้ไขปัญหาหนี้สินฟืนฟูอาชีพและความเป็นอยู่ของเกษตรกร โดย

เร่งดำเนินการจัดการหนี้สินของเกษตรกรทั้งในและนอกระบบ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และรักษาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกร

4.2.2 ภาคอุตสาหกรรม

4.2.2.1 สร้างความแข็งแกร่งและความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

ให้กับอุตสาหกรรมไทยด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า โดยร่วมมือกับภาคเอกชน สถาบันวิจัย และสถาบันการศึกษา

4.2.2.2 กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาของแต่ละอุตสาหกรรมและพัฒนา

อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในอนาคต เช่น อุตสาหกรรมผลิตเครื่องจักรภายในประเทศ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมอัญมณี เป็นต้น

4.2.2.3 ร่วมมือกับภาคเอกชนในการปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานสินค้า

ให้ทัดเทียมและล้ำหน้าในระดับสากล โดยสนับสนุนให้มีกลไกการระดมทุนและประกันความเสี่ยงให้กับภาคเอกชน เพื่อกระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีมากขึ้น

4.2.2.4 เร่งผลิตบุคลากรด้านอาชีพะตามความต้องการของตลาดแรงงาน

อุตสาหกรรม รวมทั้งเพิ่มค่าตอบแทนให้ใกล้เคียงกับปริญญาตรีและกำหนดหลักสูตรให้สามารถต่อยอดในระดับปริญญาได้

4.2.2.5 สร้างความเข้มแข็งให้แก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

โดยรัฐอำนวยความสะดวกในการจัดตั้งเครือข่ายรวมกลุ่ม และปรับปรุงมาตรฐานการปล่อยสินเชื่อ ขยายขอบเขตการดำเนินการให้สินเชื่อ และประกันสินเชื่อ

4.2.2.6 จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อส่งเสริมการลงทุนด้าน

อุตสาหกรรม ที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ เช่น การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป็นต้น

4.2.2.7 ส่งเสริมให้อุตสาหกรรมมีความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งในด้าน

คุณภาพและมาตรฐานสินค้าและบริการ และมาตรฐานความปลอดภัยในสถานประกอบการและสิ่งแวดล้อม

4.2.3 ภาคการท่องเที่ยวและบริการ

4.2.3.1 ขยายฐานภาคบริการในโครงสร้างการผลิตของประเทศ โดยเพิ่มความหลากหลาย

ของธุรกิจบริการ เพิ่มมูลค่าเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาแรงงานฝีมือทั้งในด้านคุณภาพและความรู้ด้านภาษา

4.2.3.2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งของรัฐและเอกชน โดยรักษาและพัฒนา

แหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่แล้ว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชน

4.2.3.3 พัฒนามาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมาตรฐาน

ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น มาตรฐานธุรกิจนำเที่ยวมาตรฐานการเดินทาง มาตรฐานร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก มาตรฐานที่พักและโรงแรม

4.2.3.4 พัฒนาด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดย

สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ด้านการตลาด

4.2.3.5 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งหมด ให้มี

ความทันสมัยและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

4.2.4 การตลาด การค้า และการลงทุน

4.2.4.1 ส่งเสริมระบบการค้าเสรีและเป็นธรรม โดยมีภาคเอกชนเป็นผู้นำทาง

ธุรกิจ รัฐเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน และดูแล

4.2.4.2 ขยายตลาดสินค้าและบริการส่งออกของไทย โดยกำหนดกลยุทธ์ด้าน

การตลาดร่วมกับภาคเอกชนเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งในตลาดที่มีอยู่แล้วและขยายฐานการตลาดไปสู่ประเทศใหม่ๆ

4.2.4.3 ใช้ประโยชน์จากข้อตกลงเขตการค้าเสรี ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุ

ภาคี ควบคู่ไปกับการเจรจาข้อตกลงเขตการค้าเสรีที่มีปัญหา

4.2.4.4 ปรับปรุงมาตรการบริหารการนำเข้า เพื่อป้องกันการค้าที่ไม่เป็น

ธรรม การทุ่มตลาด และสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานทางด้านคุณภาพและความปลอดภัย

4.2.4.5 ส่งเสริมผู้ประกอบการไทยให้มีการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา

ให้ถูกต้อง และปกป้องคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้าและผลิตภัณฑ์ไทยในต่างประเทศ

4.2.4.6 ส่งเสริมการลงทุนในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการที่ไทยมี

ศักยภาพ โดยเฉพาะสินค้าอาหารและบริการสุขภาพ อุตสาหกรรมภาพยนตร์สินค้าและบริการที่ใช้นวัตกรรมและภูมิปัญญา การลงทุนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4.2.4.7 ปรับปรุงประสิทธิภาพและจัดระบบการอำนวยความสะดวกทาง

การค้าและการลงทุนชายแดน โดยนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ที่สำคัญได้แก่ ศูนย์บริการครบวงจร ระบบอำนวยความสะดวกช่องทางเดียว ระบบการตรวจร่วมจุดเดียว

4.2.4.8 ปรับปรุงและเร่งรัดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์เรื่องภาษี โดย

ยกระดับหน่วยงานพิจารณาเรื่องอุทธรณ์จากระดับกรมขึ้นมามีอยู่ในระดับกระทรวง และให้ตัวแทนภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินอุทธรณ์เช่นเดียวกับผู้พิพากษาสมทบ

4.3 นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

4.3.1 ขยายการให้บริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

ของประชาชนให้กระจายไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึง เพียงพอ และมีคุณภาพ ทั้งบริการน้ำสะอาด ไฟฟ้า สื่อสาร โทรคมนาคมพื้นฐาน และที่อยู่อาศัย

4.3.2 พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์อย่างบูรณาการ ทั้งในด้านการ

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การปรับปรุงพัฒนากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

4.3.3 พัฒนาระบบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยเชื่อมโยงการขนส่งทางถนน

ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการขนส่ง

4.3.4 พัฒนาโครงข่ายระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ให้มีความสมบูรณ์ และรถไฟชานเมืองให้สามารถเชื่อมต่อการเดินทางกับโครงข่ายระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนและระบบขนส่งสาธารณะอื่น

4.3.5 พัฒนาโครงข่ายรถไฟทางคู่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในเส้นทางที่มีปริมาณการ

ขนส่งหนาแน่น และพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงฐานการผลิตในภูมิภาคและระหว่างประเทศ

4.3.6 พัฒนาโครงข่ายทางหลวงสายประธาน สายหลัก และโครงข่ายทางหลวงพิเศษ

ระหว่างเมือง ให้เชื่อมโยงเมืองหลักในภูมิภาคและเส้นทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และสอดคล้องกับการพัฒนาโครงข่ายการขนส่งรูปแบบอื่นๆ

4.3.7 พัฒนากิจการพาณิชยนาวี และโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางน้ำ โดยเฉพาะ

การพัฒนาการให้บริการของท่าเรือแหลมฉบังให้มีมาตรฐานเป็นท่าเรือที่ทันสมัยระดับโลก พัฒนาการขนส่งชายฝั่งและการขนส่งทางน้ำภายในประเทศ และระหว่างประเทศ

4.3.8 พัฒนาและขยายความสามารถของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและท่าอากาศยาน

หลักในภูมิภาค ให้สามารถรองรับปริมาณการจราจรทางอากาศได้อย่างเพียงพอในอนาคต พัฒนาท่าอากาศยานดอนเมืองให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4.3.9 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องด้านการขนส่ง เช่น

การต่อเรือ การต่อตู้รถไฟและรถไฟไฟฟ้า เป็นต้น

4.3.10 เร่งแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

อย่างจริงจัง ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

4.3.11 พัฒนาระบบขนส่งและโลจิสติกส์ในภูมิภาค และเชื่อมโยงกับโครงข่าย

คมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้าน

4.4 นโยบายพลังงาน

4.4.1 พัฒนาพลังงานให้ประเทศไทยสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น โดยจัดหาพลังงาน

ให้เพียงพอ มีเสถียรภาพ ด้วยการเร่งสำรวจและพัฒนาแหล่งพลังงานประเภทต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

4.4.2 ดำเนินการให้นโยบายด้านพลังงานทดแทนเป็นวาระแห่งชาติ โดยสนับสนุน

การผลิตและการใช้พลังงานทดแทน โดยเฉพาะการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพและชีวมวล

4.4.3 กำกับดูแลราคาพลังงานให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมมีเสถียรภาพ และเป็นธรรม

ต่อประชาชน โดยกำหนดโครงสร้างราคาเชื้อเพลิงที่เหมาะสม และเอื้อต่อการพัฒนาพืชพลังงาน รวมทั้งสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงมากที่สุด

4.4.4 ส่งเสริมการอนุรักษ์และประหยัดพลังงาน ทั้งในภาคครัวเรือน อุตสาหกรรม

บริการ และขนส่ง โดยรณรงค์ให้เกิดวินัยและสร้างจิตสำนึกในการประหยัดพลังงาน และสนับสนุนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4.4.5 ส่งเสริมการจัดหาและการใช้พลังงานที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยกำหนดมาตรฐานด้านต่างๆรวมทั้งส่งเสริมให้เกิดโครงการกลไกการพัฒนาพลังงานที่สะอาด เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

4.5 นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4.5.1 พัฒนาโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคมพื้นฐานให้ครอบคลุมทั่วประเทศ และสร้าง

โอกาสในการเข้าถึงบริการสื่อสารอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้ประชาชนชุมชน และองค์กรต่าง ๆ สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารและความรู้ได้อย่างทั่วถึง

4.5.2 พัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทั้งในด้านซอฟต์แวร์

และฮาร์ดแวร์ โดยสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในภูมิภาค

5. นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.1 คู่มือและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ทรัพยากรดินทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรธรณี ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งฟื้นฟูอุทยานทางทะเลอย่างเป็นระบบ

5.2 คู่มือและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงระบบนิเวศเพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสำรวจ จัดทำระบบฐานข้อมูล อนุรักษ์พัฒนา และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทาง

5.3 จัดให้มีระบบการป้องกัน รวมทั้งเตือนภัยและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัยธรรมชาติ โดยนำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศมาใช้กำหนดพื้นที่เสี่ยงภัยหรือเตือนภัยพิบัติ พัฒนาระบบฐานข้อมูล และติดตั้งระบบเตือนภัย และจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานอันจำเป็นที่เกี่ยวข้อง

5.4 ควบคุมและลดปริมาณของเสียที่กลายมาเป็นมลพิษ ทั้งในรูปขยะขยะอันตราย มลพิษทางอากาศ กลิ่นเสียง และน้ำเสีย โดยส่งเสริมการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

5.5 พัฒนาองค์ความรู้ในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาที่ชุมชนและนักวิชาการในท้องถิ่นมีส่วนร่วม และที่ภาคเอกชนสามารถนำไปใช้

5.6 ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ประชาชน และภาคที่เกี่ยวข้อง

6. นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม

6.1 ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการวิจัยตามแนวพระราชดำริ การวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งงานวิจัยขั้นพื้นฐาน และงานวิจัยประยุกต์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งเร่งรัดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในอนาคต

6.2 เร่งรัดผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและบุคลากรด้านการวิจัยให้สามารถตอบสนองความต้องการของภาคการผลิต โดยพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ และมีหน่วยงานวิจัยที่สามารถรองรับบุคลากรได้อย่างเพียงพอ

6.3 ปฏิรูประบบการวิจัยและพัฒนาของประเทศ โดยจัดให้มีกองทุนวิจัยร่วมภาครัฐและเอกชนที่รัฐลงทุนร้อยละ 50 และจัดหาสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้กับภาคเอกชนที่เข้าร่วมงานวิจัย

7. นโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

7.1 พัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในทุกมิติและทุกระดับ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการเคารพซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดเสถียรภาพความมั่นคง และความเจริญรุ่งเรืองร่วมกันของภูมิภาค โดยส่งเสริมความร่วมมือในทุกสาขา

7.2 ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อสร้างความแข็งแกร่งของอาเซียน ในวาระที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน และบรรลุการจัดตั้งประชาคมอาเซียนตามกฎบัตรอาเซียน

7.3 ส่งเสริมความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศมุสลิมและองค์กรมุสลิมระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและสนับสนุนแนวทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

7.4 กระชับความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับประเทศที่มีบทบาทสำคัญของโลก และประเทศคู่ค้าของไทยในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อรักษาและขยายความร่วมมือทางการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ การค้า การเงิน การลงทุนและการท่องเที่ยว รวมทั้งแสวงหาตลาดใหม่

7.5 ส่งเสริมการมีบทบาทร่วมกับประชาคมโลก ในเรื่องการกำหนดบรรทัดฐานระหว่างประเทศโดยเฉพาะเรื่องการค้าสินค้าเกษตร และกฎระเบียบด้านทรัพย์สินทางปัญญา

7.6 สนับสนุนการเข้าร่วมในข้อตกลงระหว่างประเทศทั้งทวีภาคี และพหุภาคีที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศ เร่งรัดการให้สัตยาบันในข้อตกลงที่ได้ลงนามไว้แล้ว

7.7 ส่งเสริมการรับรู้และความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในโลกที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย เพื่อก่อให้เกิดฉันทามติในการกำหนดนโยบายและดำเนินนโยบายต่างประเทศ

7.8 สร้างความเชื่อมั่นของต่างประเทศต่อประเทศไทยและการเข้าถึงระดับประชาชน โดยส่งเสริมความเข้าใจที่ถูกต้องและความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อการเมืองและเศรษฐกิจไทย

7.9 คุ้มครองและส่งเสริมสิทธิและผลประโยชน์ของคนไทยแรงงานไทย และภาคธุรกิจเอกชนไทยในต่างประเทศ และสนับสนุนการสร้างภาพลักษณ์ให้แก่มุมชนไทยในต่างประเทศ

8. นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

8.1 ประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดิน

8.1.1 สนับสนุนการกระจายอำนาจทางการคลังสู่ท้องถิ่น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น

8.1.2 สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ยึดหลักธรรมาภิบาลและปรับระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ มุ่งตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

8.1.3 ปรับบทบาทและภารกิจการบริหารราชการระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วน

ภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน เพื่อสามารถดำเนินการกิจที่สนับสนุนเชื่อมโยงกัน และประสานการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม ควบคู่ไป

8.1.4 บูรณาการความเชื่อมโยงของการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคสู่ท้องถิ่น

โดยสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการผ่านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล แผนยุทธศาสตร์ระดับชาติและระดับภาค ตลอดจนเชื่อมโยงกับแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนชุมชน

8.1.5 สนับสนุนให้มีการบริหารท้องถิ่นรูปแบบพิเศษให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ โดยสนับสนุนให้ท้องถิ่นที่มีศักยภาพและความพร้อมจัดตั้งเป็นมหานคร

8.1.6 สร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลให้แก่ข้าราชการและ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ พร้อมทั้งพัฒนาความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชน

8.1.7 จัดระบบงานให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว รวดเร็วมีประสิทธิภาพ โปร่งใส

สามารถตรวจสอบได้ และส่งเสริมพัฒนาระบบบริหารผลงานและสมรรถนะของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

8.1.8 ปรับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน และสิทธิประโยชน์ของข้าราชการและ

เจ้าหน้าที่ของรัฐให้เหมาะสมกับความสามารถ และประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานในลักษณะที่อาจแตกต่างกันตามพื้นที่ ตามการแข่งขันของการจ้างงานในแต่ละสาขาอาชีพที่เหมาะสม

8.2 กฎหมายและการยุติธรรม

8.2.1 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่ล้าสมัย และเปิดช่องให้เกิดการทุจริต

ประพฤติมิชอบหรือทำ ให้เกิดประโยชน์ทับซ้อน รวมทั้งออกกฎหมายใหม่ ๆ เพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ

8.2.2 พัฒนาระบบการยุติธรรม ให้มีระบบการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่มี

ประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรมต่อทุกกลุ่ม

8.2.3 พัฒนากฎหมายให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ สังคมและการคุ้มครองสิทธิ ส่วนบุคคล

ปรับระบบงานและกระบวนการให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมและสิทธิเสรีภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

8.2.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในกระบวนการยุติธรรมให้มากขึ้น

ภายใต้การใช้อำนาจสมัครเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 2 (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน)

วิสัยทัศน์ : ประตูก้าวสู่สากล โดดเด่นวัฒนธรรมล้านนา ดิน น้ำ ป่า สมบูรณ์
ประชาชนอยู่ดีมีสุข

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1. พัฒนาการค้า การลงทุนและโลจิสติกส์เชื่อมโยงสู่สากล

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 1. เป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์เชื่อมโยง

กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง (GMS)

2. รายได้จากการส่งออกไปยังประเทศ GMS และประเทศ
อื่นๆ เพิ่มขึ้น

3. เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และคุณค่าสินค้าและบริการ

ตัวชี้วัด ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าต่างประเทศของกลุ่มจังหวัด

กลยุทธ์ 1. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

1.1 สร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านด้านการค้า การลงทุนโลจิสติกส์

1.2 กระตุ้นเอกชนให้มาลงทุนในกลุ่มจังหวัด/ประเทศเพื่อนบ้าน GMS

1.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านและในประเทศ

2. ส่งเสริมการค้าการลงทุน

2.1 พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการให้มีประสิทธิภาพสามารถแข่งขันได้ในระดับภูมิภาค

2.2 ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ SMEs โดยการอบรมนักธุรกิจ การหาแหล่งเงินทุนและพัฒนา
พันธมิตรทางการค้า

3. การพัฒนาระบบ Logisticรองรับการเชื่อมโยง NSEC ตามกรอบความร่วมมือ GMS

3.1 จัดตั้งศูนย์บริหารจัดการ Logistic และ Supply Chain

3.2 ผลักดันด้านโครงสร้างพื้นฐานในการขนส่ง ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ

3.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลการค้าและการเชื่อมโยงข้อมูล

3.4 จัดการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน/องค์กรพัฒนาเอกชนกับต่างประเทศ

3.5 บริหารจัดการกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

บัญชีโครงการที่จะดำเนินการ
ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการค้า การลงทุนและโลจิสติกส์เชื่อมโยงสู่สากล

โครงการ	งบประมาณ	ปี พ.ศ.	หน่วยงานดำเนินการ
1. โครงการจัดทำแผนแม่บทกลุ่มจังหวัดฯ	20,000,000	2553	- สำนักงานจังหวัดเชียงราย
2. โครงการแสดงและจำหน่ายสินค้ากลุ่มจังหวัดและGMS	15,000,000	2553-2556	- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย
3. โครงการส่งเสริมความร่วมมือทิมไทยแลนด์/ล้านนา	2,000,000	2553-2556	- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพะเยา
4. โครงการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อดึงดูดการค้าและการลงทุน	3,000,000	2553-2556	- สำนักงานจังหวัดเชียงราย
5. โครงการสร้างความสัมพันธ์ทางการค้าการลงทุนฯ	5,000,000	2553-2556	- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย
6. โครงการพัฒนาสินค้าชุมชน(ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้า)	1,000,000	2553-2556	- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแพร่
7. โครงการศูนย์ประสานการบริหารจัดการเชื่อมโยงแนวเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจเหนือใต้ (North-South Economic Corridor)	8,000,000	2553-2556	- สำนักงานจังหวัดเชียงราย, พะเยา ,แพร่ ,น่าน
8. โครงการสร้างความสัมพันธ์ทางการค้าการลงทุนของกลุ่มจังหวัดและประเทศคู่ค้า	-	-	- กรมการค้ากระทรวงพาณิชย์
9. โครงการนำกลุ่มผู้ประกอบการเข้าร่วมงานแสดงและจำหน่ายสินค้าในตปท.	-	-	- กรมการค้าส่งเสริมการส่งออก ก.พาณิชย์
10. โครงการส่งเสริมการลงทุนในประเทศเพื่อน	-	-	- กรมการค้าต่างประเทศ.ก.พาณิชย์
11. โครงการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า (ICD)	-	-	- ก.คมนาคม
12.โครงการสนับสนุนการขนส่งสินค้าด้วยระบบรางรถไฟ	-	-	- ก.คมนาคม
13. โครงการก่อสร้างถนนเลียบริมชายแดนจังหวัดเชียงราย – พะเยา – น่าน	-	-	- ก.คมนาคม
14. งบประมาณจัดการ (กลุ่มจังหวัด)	10,000,000	2553-2556	- สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (ชร.)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตร อุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่า

- เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์**
1. เพิ่มผลิตภาพและคุณค่าของสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรม
 2. การสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร องค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการอุตสาหกรรม
 3. ส่งเสริมการบริหารจัดการการตลาดสินค้าเกษตรและ อุตสาหกรรม

ตัวชี้วัด ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์ มวลรวมจังหวัด (GPP) ด้านการเกษตร

กลยุทธ์ 1. การเพิ่มผลิตภาพและคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม

- 1.1 ส่งเสริมสินค้าที่มีลักษณะเฉพาะถิ่น และมีศักยภาพทางการตลาด
- 1.2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิตสินค้าเศรษฐกิจหลักที่มีการผลิตในปริมาณมาก (Mass Goods)
- 1.3 สร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลผลิตสินค้าเกษตร โดยการปรับปรุงคุณภาพการผลิตที่ดีและเหมาะสม ภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยและสนับสนุนการแปรรูป/บรรจุภัณฑ์ ที่ดึงดูดใจผู้บริโภคและตลาด
- 1.4 พัฒนากลุ่มธุรกิจและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน ให้มีศักยภาพในการแข่งขันตามแนวทาง Productivity
- 1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรม และมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร

2. การสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร องค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

- 2.1 ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตรในพื้นที่สนับสนุนการสร้าง ความเข้มแข็งของกลุ่มธุรกิจและผู้ประกอบการ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. ส่งเสริมการบริหารจัดการการตลาดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม

- 3.1 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดแก่กลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม
- 3.2 สร้างช่องทางในการจำหน่ายสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมเฉพาะกลุ่ม (Niche Good)

บัญชีโครงการที่จะดำเนินการ
ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตร อุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่า

โครงการ	งบประมาณ	ปี พ.ศ.	หน่วยงานดำเนินการ
1. โครงการก่อสร้างตลาดกลางของสหกรณ์เพื่อบริการแก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไป พร้อมเครื่องอบลดความชื้นข้าว/ข้าวโพด	20,000,000	2553	- สนง. สหกรณ์จังหวัดพะเยา
2. โครงการยกระดับมาตรฐานยางพารา	30,000,000	2553	- สนง. สหกรณ์จังหวัดพะเยา
	35,000,000	2554	
3. โครงการสร้างเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรตามแนวของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3,100,200	2553	- สนง. สหกรณ์จังหวัดพะเยา
	2,000,000	2554	
	2,000,000	2555	
	2,000,000	2556	
4. โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรเพื่อขยายตลาดภายในประเทศและการส่งออก	3,250,240	2553	สนง. พาณิชย์จังหวัด
	5,000,000	2554	เชียงราย, พะเยา, แพร่, น่าน
	5,000,000	2555	
	5,000,000	2556	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมและสุขภาพ

- เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์**
1. เพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้
 2. พัฒนาการท่องเที่ยวเน้นฐานเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จาก การท่องเที่ยว

กลยุทธ์ 1. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรมและเชิงสุขภาพ

- 1.1 ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเดิม พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่และเชื่อมโยงกิจกรรมท่องเที่ยวต่อเนื่องในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/ระหว่างกลุ่มจังหวัด
- 1.2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ : เมืองสอง , เวียงนคร, เวียงลอ และเวียงกาหลง
- 1.3 พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม Long Stay กลุ่ม Ecotourism กลุ่มท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาเรียนรู้ กลุ่มท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ กลุ่ม MICE

2. พัฒนากลุ่มจังหวัดฯ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับ GMS

- 2.1 ส่งเสริมความร่วมมือการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน

- 2.2 สร้างเครือข่ายประสานความร่วมมือ และเพิ่มสมรรถนะองค์กรของการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการจัดตั้งสารสนเทศการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการตลาด

3. พัฒนามาตรฐานการบริการและบุคลากร

- 3.1 พัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจบริการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 3.2 พัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมาตรฐานโลก
- 3.3 พัฒนามาตรฐานการบริการที่มุ่งเน้นความสะดวกรวดเร็ว ความสะอาด ความปลอดภัย และประทับใจ
- 3.4 ชุมชนเข้มแข็งและมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยว

4. พัฒนาการประชาสัมพันธ์และการตลาด

- 4.1 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และพัฒนาตลาดท่องเที่ยว
- 4.2 พัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดปี

บัญชีโครงการที่จะดำเนินการ

ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมและสุขภาพ

โครงการ	งบประมาณ	ปี พ.ศ.	หน่วยงานดำเนินการ
1. โครงการเชื่อมโยงวัฒนธรรมล้านนา ตะวันออก	52,000,000	2553-2556 (ปีละ 13 ล้านบาท)	- สนง.การท่องเที่ยวกีฬา จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน
2. โครงการก่อสร้างศูนย์ประชุมและแสดง ศิลปวัฒนธรรมล้านนาตะวันออกและ GMS	30,000,000	2553	- สำนักงานจังหวัดแพร่
	3,000,000	2554	
	3,000,000	2555	
	3,000,000	2556	
3. โครงการตรูเคอล้านนาตะวันออก	60,000,000	2553-2556 (ปีละ 15 ล้านบาท)	- สนง.การท่องเที่ยวกีฬา จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน
4. โครงการมหาสงกรานต์ล้านนาตะวันออก	11,200,000	2553-2556 (ปีละ 2.8 ล้านบาท)	- - สนง.การท่องเที่ยวกีฬา จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่านและ ททท. ภาคเหนือ เขต 2

5. โครงการจัดตั้งศูนย์สารสนเทศการ ท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการตลาด	16,000,000 4,000,000 4,000,000 4,000,000	2553 2554 2555 2556	- สนง. การท่องเที่ยวกีฬา จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน
6. โครงการพัฒนาความหลากหลายทาง วัฒนธรรม(เส้นทางวัฒนธรรม) และ ส่งเสริมครูปัญญา 13 สาขา	60,000,000	2553-2556 (ปีละ 15 ล้าน)	- สนง. การท่องเที่ยวกีฬา จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน
7. โครงการส่งเสริมชุมชนอาสาสมัคร	8,000,000	2553-2556 (ปีละ 2 ล้าน)	- สนง. การท่องเที่ยวกีฬา จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน
8.โครงการ Road Showการท่องเที่ยวและ ศิลปวัฒนธรรมล้านนาตะวันออก	80,000,000	2553-2556 (ปีละ 20 ล้าน)	- สนง. การท่องเที่ยวกีฬา จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน
9. โครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ปลอดภัยเพื่อลดอุบัติเหตุ	32,000,000	2553-2556 (ปีละ 8 ล้าน)	- สนง. การท่องเที่ยวกีฬา จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน
10. โครงการจัดงานเทศกาล/งาน (Event) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงในกลุ่ม จังหวัดล้านนาตะวันออก	-	-	อปท.

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- 1.รักษาความ อุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ธรรมชาติ
- 2.ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นในการดำรงชีวิต
- 3.ยกระดับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสู่ระดับสากล
- 4.สร้างภาคีใน การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม
ความหลากหลายทางชีวภาพ

ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จการดำเนินการตามแผนบูรณาการ ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันและ
เตือนภัยจากอุทกภัย สภาวะหมอกควันและดินถล่ม

กลยุทธ์ 1. พัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1 ส่งเสริมการจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบนความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2 ส่งเสริมให้ประชาชนภาคเอกชนและนักวิชาการได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ ในการเรียนรู้พัฒนานวัตกรรมทรัพยากรชีวภาพ

2. รักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณสมบัติของระบบนิเวศ

2.1 แก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กลุ่มจังหวัด

2.2 ส่งเสริมอาชีพให้ชุมชนในพื้นที่ป่าตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

3. พัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติโดยใช้ GIS , MIS

3.1 จัดทำฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างเป็นระบบ

3.2 ส่งเสริมให้มีการนำข้อมูลในระบบสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. สร้างภาคีและส่งเสริมชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1 ปลุกจิตสำนึกและสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของนักเรียนนักศึกษา ประชาชน ชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า

4.2 สร้างความรู้ ความเข้าใจและบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการสาธารณภัย

ต่างๆ ตลอดจนเตรียมการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและดินโคลนถล่ม เพื่อลดความสูญเสียให้น้อยลง หรือป้องกันประชาชนจากสาธารณภัย

บัญชีโครงการที่จะดำเนินการ

ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมและสุขภาพ

โครงการ	งบประมาณ	ปี พ.ศ.	หน่วยงานดำเนินการ
1. โครงการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการศึกษาและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นพื้นที่กลุ่มป่าภูคา-แม่ยม และกลุ่มป่าศรีล้านนา-ขุนตาล	20,000,000	2553-2556 (ปีละ 5 ล้านบาท)	- สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน
2. โครงการแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กลุ่มป่าภูคา-แม่	12,000,000	2553-2556 (ปีละ 5 ล้านบาท)	- สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

ชม และกลุ่มป่าศรีล้านนาขุนตาล			เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน
3. โครงการการบริหารจัดการ	8,000,000	2553	- สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย	4,000,000	2554	และสิ่งแวดล้อมจังหวัด
ระบบเทคโนโลยีและชุมชน	3,000,000	2555	เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน
	3,000,000	2556	และสำนักงานสิ่งแวดล้อม
			ภาค 2 และ 3
4. โครงการป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษ	48,000,000	2553-2556	- สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ
และไฟป่าในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ		(ปีละ 5 ล้าน)	และสิ่งแวดล้อมจังหวัด
			เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน
5. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ	7,771,000	2553	- สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ
และดินโคลนถล่มในพื้นที่เสี่ยงภัยกลุ่ม	4,000,000	2554	และสิ่งแวดล้อมจังหวัด
จังหวัดฯ	4,000,000	2555	เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน
	4,000,000	2556	

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย

1. ทิศทางการพัฒนาจังหวัด

จังหวัดเชียงรายตั้งอยู่เหนือสุดของประเทศ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ สหภาพพม่าและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีพื้นที่รวม 7.29 ล้านไร่ มีประชากร 1.22 ล้านคน ซึ่งมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ประเพณีและวัฒนธรรมมีเอกลักษณ์โดดเด่น และมีฐานเศรษฐกิจที่หลากหลาย โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวม ปี 2549 รวม 50,093 ล้านบาท ประชากรมีรายได้เฉลี่ย 38,332 บาท ต่อคนต่อปี เป็นลำดับที่ 16 ของภาคเหนือ และลำดับที่ 59 ของประเทศรายได้หลักของจังหวัด คือ ภาคการเกษตร ร้อยละ 32 รองลงมาคือ การค้าปลีกการค้าส่ง ร้อยละ 19 และการศึกษา ร้อยละ 9 ตามลำดับ รวมถึงเป็นพื้นที่การพัฒนาตามระเบียงเศรษฐกิจเหนือ – ใต้ (North – South Economic Corridor) ผ่านเส้นทาง R3A R3B และทางแม่น้ำโขงเชื่อมโยงถึงจีนตอนใต้ ภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS และ ACMECS ในด้านการคมนาคม การท่องเที่ยว การค้าการลงทุน การศึกษา และวัฒนธรรม ดังนั้น การพัฒนาของจังหวัดจึงมีจุดเน้น ดังนี้

- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และสุขภาพ
- พัฒนาการค้าการลงทุน และโลจิสติกส์ เชื่อมโยงกับต่างประเทศ
- สร้างความเข้มแข็งภาคเกษตรและอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่า
- ดำรงฐานวัฒนธรรมและทุนทางสังคมของล้านนา
- พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี
- ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี
- ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

โดยกำหนด วิสัยทัศน์จังหวัดเชียงรายว่า

“เมืองทองของวัฒนธรรมล้านนา
นำการค้าสู่สากล ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข”

2. กรอบการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัดเชียงราย

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดได้กำหนดเป้าประสงค์ที่จะให้จังหวัดพัฒนาไปสู่วิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้โดยแยกรายละเอียดดังนี้

1. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

เพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้และพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นฐานเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

2. พัฒนาการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์

เป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์ กลุ่มประเทศอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง

3. สร้างความเข้มแข็งภาคเกษตร อุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่า

สร้างความมั่นคงแก่แหล่งอาหารของชุมชน และเพิ่มผลิตภาพและคุณค่าของสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม

4. ดำรงฐานวัฒนธรรม และทุนทางสังคมของล้านนา

ส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน มีการสืบค้นสังคมวัฒนธรรมภูมิปัญญาของท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ด้าน

ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมได้รับการพัฒนาศักยภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้และฟื้นฟูจิตวิญญาณวัฒนธรรมของท้องถิ่น และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพเครือข่ายด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน

5. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต และสร้างความเข้มแข็งกระบวนการประชาสังคม

ประชาชนในจังหวัดเชียงราย มีความรู้คู่คุณธรรมนำไปสู่การสร้างงาน เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตทั้งกายและใจ โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมท้องถิ่น

6. ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศตลอดจนส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

7. ความมั่นคงพื้นที่ปกติและพื้นที่ตามแนวชายแดน

เสริมสร้างศักยภาพ คนและชุมชน ให้มีความเข้มแข็งภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาความมั่นคงในพื้นที่ปกติและพื้นที่ชายแดนให้มีความสงบเรียบร้อยและการพัฒนาร่วมกัน ตลอดจนประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และรวมพลังเอาชนะยาเสพติดและผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ปกติและพื้นที่ชายแดน

8. ส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ระบบการบริหารงานภาครัฐใสสะอาด โปร่งใส ตรวจสอบได้และประชาชนมีความพึงพอใจและบุคลากรภาครัฐได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ จิตสมรรถนะความทันสมัย

ส่วนที่ 3

กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเชียงราย

3.1 วิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย

“ร่วมประสาน มุ่งบริการ ยึดหลักธรรมาภิบาล ทำงานแบบมีส่วนร่วม ประชาชนเป็นสุข ”

3.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนา แบ่งออกเป็น 7 ยุทธศาสตร์

1) ยุทธศาสตร์พัฒนาทางการศึกษา

แนวทางการพัฒนา

- 1.1) ส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา
- 1.2) ส่งเสริมสนับสนุน การศึกษาเรียนรู้ตามความสนใจและความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 1.3) ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชน สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการติดต่อสื่อสาร
- 1.4) ส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ
- 1.5) สนับสนุนการเรียนรู้คุณธรรม ร่วมกับสถาบันทางศาสนา
- 1.6) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคม มีส่วนร่วมในการพัฒนาทางการศึกษา

2) ยุทธศาสตร์พัฒนาด้านคุณภาพชีวิต

แนวทางการพัฒนา

- 2.1) ส่งเสริมสนับสนุน คุณภาพชีวิตเด็กเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
- 2.2) ส่งเสริมสนับสนุน การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และป้องกันปัญหายาเสพติด
- 2.3) ส่งเสริมการพัฒนาและอนุรักษ์จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของจังหวัด
- 2.4) สนับสนุนการศึกษาอบรมและฝึกอบรมเพื่อเสริมความเข้มแข็งของชุมชน
- 2.5) ส่งเสริมการทะนุบำรุงศาสนา และจริยธรรม
- 2.6) ส่งเสริมสนับสนุน ด้านการกีฬาและนันทนาการ
- 2.7) พัฒนาสถานเอนกมัย และสถานบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพมาตรฐานเพื่อบริการประชาชน
- 2.8) ส่งเสริมสนับสนุน การดูแลสุขภาพอนามัยและช่วยเหลือผู้ป่วยในชุมชน
- 2.9) ส่งเสริมและสนับสนุนการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

3) ยุทธศาสตร์พัฒนาด้านการท่องเที่ยว เศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเกษตรและอุตสาหกรรม

แนวทางการพัฒนา

- 3.1) ส่งเสริมสนับสนุน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมวิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น
- 3.2) ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานด้านบริการและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน
- 3.3) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวในชุมชน
- 3.4) สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเกษตรและอุตสาหกรรม
- 3.5) ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว เศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเกษตรและอุตสาหกรรม
- 3.6) ส่งเสริมการพัฒนาการค้าการลงทุน การสร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตร และอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่า
- 3.7) ส่งเสริมทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ และส่งเสริมระบบการเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์

4. ยุทธศาสตร์พัฒนาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

- 4.1) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีระบบการกำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจร
- 4.2) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ
- 4.3) ดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4.4) สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4.5) ส่งเสริมสนับสนุน การสร้างสวนสาธารณะ สวนสุขภาพ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

5) ยุทธศาสตร์พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

- 5.1) ส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคสาธารณูปการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
- 5.2) สนับสนุนการปรับปรุงและก่อสร้างถนน ทางระบายน้ำ สะพาน ท่าเทียบเรือและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น
- 5.3) พัฒนาระบบขนส่งมวลชนและวิศวกรรมจราจร เพื่อรองรับการคมนาคมภายในจังหวัด
- 5.4) ส่งเสริมการพัฒนา และดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อให้มีน้ำสะอาดเพียงพอต่อการอุปโภค บริโภค

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร

แนวทางการพัฒนา

- 6.1) ส่งเสริมความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น
- 6.2) สร้างความปองคองสมานฉันท์ บนพื้นฐานของความถูกต้อง ยุติธรรมและการยอมรับของทุกภาคส่วน
- 6.3) พัฒนาประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาและการบริการประชาชน
- 6.4) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับประชาธิปไตยและเสรีภาพของประชาชน
- 6.5) พัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 6.6) ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ เครื่องใช้และสถานที่ปฏิบัติงาน
- 6.7) ส่งเสริมการพัฒนารายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 6.8) บริหารจัดการภารกิจถ่ายโอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

7. ยุทธศาสตร์พัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

แนวทางการพัฒนา

- 7.1) ส่งเสริมสนับสนุน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรักษาความปลอดภัย แก้ไขปัญหาจราจรและการบริหารจัดการ
- 7.2) ส่งเสริมสนับสนุน ให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตภายในจังหวัด
- 7.3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 7.4) พัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับบุคลากรของท้องถิ่นและประชาชนในจังหวัด
- 7.5) สนับสนุนให้มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ส่วนที่ 4

ขอบเขต /ประเภท โครงการเกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย

1. เป็นโครงการที่มีขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมของจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม
2. เป็นการร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า 1 แห่งขึ้นไป
3. เป็นโครงการที่เร่งด่วนและจำเป็นหากไม่ดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประชาชน
4. การให้การสนับสนุนแก่ประชาคม องค์กรประชาชน ต้องเป็นไปในลักษณะของการส่งเสริมความสามารถดำเนินการของตนเอง ในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ โดยไม่ให้การสนับสนุนในลักษณะของการให้สิ่งของหรือเข้าไปดำเนินการแทน
5. ไม่เป็นโครงการที่มีลักษณะเป็นการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ไว้ใช้ประจำสำนักงาน
6. ต้องใช้เทคนิควิชาการสูง เครื่องมือ เครื่องจักรกลหนัก บุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญพิเศษเฉพาะด้าน
7. โครงการด้านคุณภาพชีวิต ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับจังหวัด
8. โครงการด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในภาพรวมของจังหวัด
9. โครงการด้านการศึกษา ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายศักยภาพและมุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ ในการพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัด
10. โครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ต้องเป็นการก่อสร้างและบำรุงรักษาโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่หรือมีการเกี่ยวเนื่องกันหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งมีรายละเอียดและแบบแปลนโครงการประกอบ และต้องมีความพร้อมด้านสถานที่ก่อสร้าง ซึ่งสามารถก่อสร้างได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ
 - 10.1 การก่อสร้างหรือซ่อมแซมถนน ต้องมีความเชื่อมต่อระหว่าง อปท. ตั้งแต่ 2 อปท. ขึ้นไป และมีความกว้างไม่ต่ำกว่า 6 เมตร
 - 10.2 การก่อสร้างหรือซ่อมแซมสะพาน ต้องมีความเชื่อมต่อระหว่าง อปท. ตั้งแต่ 2 อปท. ขึ้นไป และมีความกว้างไม่ต่ำกว่า 7 เมตร
 - 10.3 การปรับปรุงหรือพัฒนาแหล่งน้ำเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ มีความคาบเกี่ยวหรือใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ 2 อปท. ขึ้นไป
11. โครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของจังหวัด

รายละเอียดการขยายความ
ขอบเขต /ประเภท โครงการเกีนศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดเชียงราย

ลำดับที่	ขอบเขต/ประเภทโครงการ	ลักษณะของโครงการ	หมายเหตุ
1	โครงการการก่อสร้างหรือซ่อมแซมถนน	1.1 การก่อสร้างถนนหรือการซ่อมแซมถนน (ถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต ถนนลูกรัง ถนนหินคลุก) (1) เป็นถนนที่มีความเชื่อมต่อคาบเกี่ยวระหว่าง อปท. 2 อปท.ขึ้นไป มีความกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร และเป็นไปตามประกาศกรมทางหลวงชนบท พ.ศ. 2550 (2) เป็นโครงการที่เชื่อมโยงกันระหว่างแผนงานของแต่ละอปท.(เป็นถนนที่เกิดจากการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาร่วมกันของ อปท.ที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีของทั้ง 2 องค์กร (3) เป็นโครงการที่มีลักษณะร่วมดำเนินการด้วยกันอย่างบูรณาการ เช่น ด้านงบประมาณ ด้านเทคนิควิชาการและเครื่องมือ ด้านบุคลากร เป็นต้น	1. โครงการที่เสนอ อปท. ที่ร่วมโครงการควรทำความเข้าใจกับ อปท.ใด อปท. หนึ่งเป็นผู้เสนอเพียง อปท. เดียว 2. โครงการที่จะเสนอขอให้มียรายละเอียดประกอบด้วย 1) รายละเอียดโครงการฯ และแผนที่แสดงที่ตั้ง แสดงขอบเขตที่จะดำเนินโครงการ 2) แบบฟอร์มข้อมูลเบื้องต้นโครงการ 3) สำเนาแผนพัฒนาสามปีเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้อง(ทั้ง 2 อปท.) 3. ระบุชื่อถนน/สายทางที่จะดำเนินการให้ชัดเจน(คาบเกี่ยวพื้นที่ใดบ้าง) 4. รายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ลำดับที่	ขอบเขต/ประเภทโครงการ	ลักษณะของโครงการ	หมายเหตุ
2	โครงการก่อสร้างสะพาน/ซ่อมแซมสะพาน	2.1 การก่อสร้างสะพาน/ซ่อมแซมสะพาน (1) เป็นสะพานที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่าง อปท. (2) เป็นโครงการที่เชื่อมโยงกันระหว่างแผนงานของแต่ละอปท. (เป็นสะพานที่เกิดจากการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาร่วมกันของ อปท. ที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีของทั้ง 2 องค์กร (3) เป็นโครงการที่มีลักษณะร่วมดำเนินการด้วยกันอย่างบูรณาการ เช่น ด้านงบประมาณ ด้านเทคนิควิชาการและเครื่องมือ ด้านบุคลากร เป็นต้น	1. โครงการที่เสนอ อปท. ที่ร่วมโครงการควรทำความเข้าใจให้อปท.ใด อปท. หนึ่งเป็นผู้เสนอเพียง อปท. เดียว 2. โครงการที่จะเสนอขอให้มียาละเอียดประกอบด้วย 1) รายละเอียดโครงการฯ แผนที่แสดงที่ตั้งแสดงขอบเขตที่จะดำเนินโครงการพร้อมภาพถ่าย 2) แบบแปลนของโครงการ 3) แบบฟอร์มข้อมูลเบื้องต้นโครงการ 3. สำเนาแผนพัฒนาสามปีเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้อง(ทั้ง 2 อปท.) 4. ระบุชื่อถนน สายทาง แม่น้ำ คลอง ทางระบายน้ำ ฯ ที่จะดำเนินการก่อสร้างสะพานหรือซ่อมแซมให้ชัดเจน(คาบเกี่ยวพื้นที่ใดบ้าง) 5. รายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ลำดับที่	ขอบเขต/ประเภทโครงการ	ลักษณะของโครงการ	หมายเหตุ
3	โครงการปรับปรุงหรือพัฒนาแหล่งน้ำเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่	3.1 ปรับปรุงหรือพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การเกษตร 3.2 การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาค้นแล้ง (1) เป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่มีความคาบเกี่ยวหรือใช้ประโยชน์หลาย อปท. (เช่น สระเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ) (2) เป็นโครงการที่เชื่อมโยงกันระหว่างแผนงานของแต่ละ อปท. (เป็นถนนที่เกิดจากการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนา ร่วมกันของ อปท.ที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีของ ทั้ง 2 องค์กร 3.3 การขุดลอกแม่น้ำ คลอง ทางระบายน้ำ / แก้ไขปัญหาอุทกภัย (1) เป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่มีความคาบเกี่ยวหรือใช้ประโยชน์หลาย อปท. (เช่น สระเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ) (2) เป็นโครงการที่เชื่อมโยงกันระหว่างแผนงานของแต่ละ อปท. (เป็นถนนที่เกิดจากการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนา ร่วมกันของ อปท.ที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีของ ทั้ง 2 องค์กร (3) เกิดวิกฤตเร่งด่วนที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา	1. โครงการที่เสนอ อปท. ที่ร่วมโครงการควรทำความเข้าใจให้ อปท.ใด อปท. หนึ่งเป็นผู้เสนอเพียง อปท. เดียว 2. โครงการที่จะเสนอขอให้มียาละเอียดประกอบด้วย 1) รายละเอียดโครงการฯ แผนที่แสดงที่ตั้งแสดงขอบเขตที่จะดำเนินโครงการพร้อมภาพถ่าย 2) แบบแปลนของโครงการ 3) แบบฟอร์มข้อมูลเบื้องต้นโครงการ 3. สำเนาแผนพัฒนาสามปีเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้อง(ทั้ง 2 อปท.) 4. ระบุชื่อแหล่งน้ำ แม่น้ำ คลอง ทางระบายน้ำ ฯ ที่จะดำเนินการให้ชัดเจน (คาบเกี่ยวพื้นที่ใดบ้าง) 5. รายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ลำดับที่	ขอบเขต/ประเภทโครงการ	ลักษณะของโครงการ	หมายเหตุ
4	โครงการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อม	4.1 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4.2 การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลรวม การดูแลระบบ กำจัดน้ำเสียรวมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด (1) เป็นการร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) เป็นโครงการที่มีการดำเนินการในภาพรวมของจังหวัด (3) มีความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง (4) อปท. ในพื้นที่รับผิดชอบไม่สามารถดำเนินการเองได้	1. โครงการที่เสนอ อปท. ที่ร่วมโครงการควร ทำความเข้าใจให้อปท. ใด อปท. หนึ่งเป็นผู้ เสนอเพียง อปท. เดียว 2. โครงการที่จะเสนอขอให้มียาละเอียด ประกอบด้วย 1) รายละเอียดโครงการฯ แผนที่แสดงที่ตั้ง แสดงขอบเขตที่จะดำเนินโครงการพร้อม ภาพถ่าย 2) แบบแปลนของโครงการ (กรณีเป็น โครงการก่อสร้าง) 3) แบบฟอร์มข้อมูลเบื้องต้นโครงการ 4. สำเนาแผนพัฒนาสามปีเฉพาะโครงการที่ เกี่ยวข้อง(ทั้ง 2 อปท.) 5. รายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ลำดับที่	ขอบเขต/ประเภทโครงการ	ลักษณะของโครงการ	หมายเหตุ
5	โครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต	5.1 การส่งเสริมการจัดการศึกษาในท้องถิ่น เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนระดับอำเภอ ฯ 5.2 การสร้างเสริมสุขภาพของคนในท้องถิ่น เช่น การจัดสวนสาธารณะ ประจำอำเภอ การจัดการแข่งขัน กีฬาประชาชนระดับอำเภอ การป้องกันโรคระบาด (ไข้หวัดนก ไข้เลือดออก) การรณรงค์และป้องกันยาเสพติด การเฝ้าระวัง รณรงค์และการดูแลสุขภาพผู้ป่วยโรคเอดส์ การเฝ้าระวังความ ปวดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน 5.3 การส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพ การสร้างรายได้ การ พัฒนาและส่งเสริมสินค้าชุมชนและท้องถิ่น การพัฒนาการ บรรจุมูลภัณฑ์ (1) เป็นการร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (2) เป็นโครงการที่มีการดำเนินการในภาพรวมของจังหวัด (3) มีความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง (4) การดำเนินงานไม่ซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อื่น หรือ หน่วยงานอื่น	1. โครงการที่เสนอ อปท. ที่ร่วมโครงการควร ทำความตกลงให้อปท.ใด อปท. หนึ่งเป็นผู้ เสนอเพียง อปท. เดียว 2. โครงการที่จะเสนอขอให้มียาละเอียดเย็ด ประกอบด้วย 1) รายละเอียดโครงการฯ แผนที่แสดงที่ตั้ง แสดงขอบเขตที่จะดำเนินโครงการพร้อม ภาพถ่าย 2) แบบแปลนของโครงการ(กรณีเป็นการ ก่อสร้าง) 3) แบบฟอร์มข้อมูลเบื้องต้นโครงการ(กรณี เป็นการก่อสร้าง) 4. สำเนาแผนพัฒนาสามปีเฉพาะโครงการที่ เกี่ยวข้อง(ทั้ง 2 อปท.) 5 รายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ลำดับที่	ขอบเขต/ประเภทโครงการ	ลักษณะของโครงการ	หมายเหตุ
6	โครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของท้องถิ่น	6.1 การปรับปรุง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น (1) เป็นการร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น / หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (2) เป็นโครงการที่มีการดำเนินการในภาพรวมของจังหวัด (3) มีความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง (4) การดำเนินงานไม่ซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือหน่วยงานอื่น	1. โครงการที่เสนอ อปท. ที่ร่วมโครงการควรทำความเข้าใจกับ อปท. ใด อปท. หนึ่งเป็นผู้เสนอเพียง อปท. เดียว 2. โครงการที่จะเสนอขอให้มียาละเอียดประกอบด้วย 1) รายละเอียดโครงการฯ แผนที่แสดงที่ตั้งแสดงขอบเขตที่จะดำเนินโครงการพร้อมภาพถ่าย 2) แบบแปลนของโครงการ(กรณีเป็นการก่อสร้าง) 3) แบบฟอร์มข้อมูลเบื้องต้นโครงการ(กรณีเป็นการก่อสร้าง) 4. สำเนาแผนพัฒนาสามปีเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้อง(ทั้ง 2 อปท.) 5. รายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุ : ทั้งนี้ หาก อปท. อยู่ในช่วงการจัดทำแผนฯ ให้ทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่าง อปท. จัดส่งมาก่อนและให้นำโครงการดังกล่าวบรรจุไว้ในแผนของ อปท. ที่ร่วมดำเนินการจัดส่งให้ศูนย์ประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด (อบจ.) ภายหลัง